Krajevne novice

Glasilo občine Šmartno pri Litiji

September 2024
Letnik 9, številka 7

Iz tokratne vsebine:

Pogovor z Alenko Kralj
stran 6 – 7

Diamantna maturantka klasične gimnazije Poljane
stran 9

Šmartno kuha
stran 10

Začetek šolskega leta
stran 12

ISSN 2463-8579

Občina Šmartno pri Litiji
Tomazinova ulica 2, 1275 Šmartno pri Litiji
Elektronski naslov: info@smartno-litija.si
Telefon: 01 896 27 70
Faks: 059 097 480

Uradne ure
Ponedeljek: 8.00–12.00 in 13.00–15.00
Sreda: 8.00–12.00 in 13.00–17.00
Petek: 8.00–13.00
Uradne ure župana so po dogovoru, zaželena je predhodna najava na telefonsko številko 01 896 27 70.

Glasilo občine Šmartno pri Litiji Krajevne novice
Prispevke in oglase za naslednjo številko Krajevnih novic, ki bo izšla oktobra 2024, pričakujemo najkasneje do sobote, 28. 9. 2024, na elektronski naslov uredništva: **krajevnenovice@bogensperk.si**. Članke, prejete po tem datumu, bomo objavili v okviru možnosti. Avtorje prispevkov in naročnike oglasov naprošamo, naj pri pisanju in oblikovanju upoštevajo navodila, ki so objavljena na spletni strani Občine Šmartno pri Litiji.

Izdajatelj:
Javni zavod Bogenšperk

Odgovorni urednik:
dr. Jernej Kotar

Uredniški odbor:
Katarina Kragelj, Domen Merzel, Matjaž Hostnik, Uroš Pušnik in Aleš Kralj

Jezikovni pregled:
Janoš Železnik

Naslovna fotografija:
Šmartno kuha 2024

Foto:
Anže Malis

Prelom in tisk:
Četisk d. o. o.
Bežigrajska cesta 5
3000 Celje

https://obcina.smartno.si/mediji/krajevne-novice/

Glasilo izhaja v nakladi 1800 izvodov in je brezplačno.

ISSN 2463-8579

Pozdravljeno, novo šolsko leto

Avtorica članka: Katarina Kragelj

Sedaj, ko pišem tale uvodnik, so zunaj še temperature, ki niso značilne za naše podnebje, a žal zaradi segrevanja ozračja postajajo del našega življenja. Tako kot zime brez snega in še mnogo reči, ki jih moramo ljudje sprejeti in živeti z njimi.

Študentje, dijaki, učenci uživajo na počitnicah, vsepovsod, na različne načine, drugače kot takrat, ko smo bili otroci mi. In če starši niso dovolj pozorni in dosledni, so otrokovi dnevi vezani na vsemogoče ekrane, velikokrat preveč in njim v škodo.

V juniju so objavili rezultate nacionalnih preverjanj znanja v osnovni šoli v šestem in devetem razredu. Najboljše rezultate so učenci dosegli pri angleščini, precej slabše pri slovenščini, kar nas lahko skrbi. Mene, ki sem sicer kot anglistka vesela rezultatov iz angleščine, zelo skrbi izražanje učencev v slovenščini. Mislim, da mora biti skrb za materni jezik na prvem mestu, čeprav je lepo in dobro, če učenci obvladajo en tuj jezik, še bolje, če še kakšnega več. Kot enega od vzrokov za slab rezultat navajajo epidemijo, ko so bili učenci toliko časa doma, zamudili so precej in tega se pač ne da nadoknaditi.

Hvala našemu uredniku, ki mi vsako leto zaupa pisanje uvodnika za septembrsko številko našega časopisa. Moja poklicna pot učiteljice me še vedno spremlja na različne načine in hvaležna sem za to. V preteklem šolskem letu sem zopet opravljala prostovoljno delo v našem vrtcu in šoli. Bilo je prijetno in navdihujoče. Po epidemiji se počasi vračajo obletnice valet in v maju so me moji učenci generacije 69 povabili na 40-letnico. Srečanje je bilo prisrčno. Kakšni krasni možje in žene so postali. Pripovedovali so mi o svojem življenju, obujali spomine na dneve, preživete v osnovni šoli. Prav tako se vsako leto konec maja srečamo sošolke in sošolci moje generacije. Lepo nam je skupaj. Tudi vsa naključna srečanja z mojimi nekdanjimi učenci, vsepovsod, me vedno spravijo v dobro voljo.

Letos v pokoj odhajata dve moji nekdanji kolegici iz naše šole. Želim jima vse dobro, predvsem zdravja. V novem šolskem letu pa želim vse dobro otrokom v vrtcu, učencem, dijakom, študentom, vzgojiteljicam, učiteljem, novemu staremu ravnatelju in vsem ostalim zaposlenim v vrtcu, na matični šoli in na podružnicah ter staršem. Naj vas na poti spremljajo zdravje, prijaznost, pripravljenost pomagati drug drugemu, dobra volja, ustvarjalnost, mirnost in pogum. Prepričana sem, da pri pozitivni naravnanosti tudi uspeh nikoli ne bo izostal.

Srečno!

Delo župana in občinske uprave

Avtorica članka: mag. Karmen Sadar

VRTEC CICIBAN ŠMARTNO

Poteka izdelava dokumentacije za pridobivanje mnenj, ki bodo podlaga za DGD in vložitev vloge za izdajo gradbenega dovoljenja. Opravljene so bile tudi arheološke raziskave terena, ki pa niso odkrile nobenih posebnosti.
Na Občino Šmartno pri Litiji je bila naslovljena promotorska vloga za vzpostavitev javno-zasebnega partnerstva za izvedbo projekta pogodbenega zagotavljanja prihrankov z namenom energetske sanacije štirih javnih objektov (OŠ Šmartno, Dvorana Pungrt, Strelski dom in novi vrtec). Na podlagi izraženega interesa ponudnika mora Občina pripraviti podlage za izvedbo javnega razpisa za izbiro zasebnika in podelitev koncesije (odlok in razpisna dokumentacija). S projektom, s katerim se bodo objekti ogrevali s pomočjo geotermalne energije, se bo Občina potegovala tudi za evropska sredstva.

VODOVOD VINJI VRH

Aprila 2024 je občina začela z gradnjo vodovoda do naselja Vinji Vrh v dolžini cca 1 km, od križišča lokalne ceste LC 208202 Razbore–Ježni Vrh–Poljane z javno potjo JP 709211 Obla Gorica–Stara Gora do objekta Vinji Vrh 4. Zaradi možnosti nadaljevanja gradnje in razmer na terenu se je trasa vodovoda podaljšala v dolžini cca 80 m do konca naselja Vinji Vrh in končala za objektom Vinji Vrh 4a. Končna ureditev z asfaltiranjem še ni zaključena.

VODOVOD RAZBORE

V Razborah se je izvajala sočasna gradnja vodovoda ob gradnji optičnega omrežja od Bukovja do Ježnega Vrha v dolžini cca 1,7 km. Dela na cevovodu, razen izvedbe reducirnega jaška, so zaključena..

VODOVOD BUKOVICA – JABLANIŠKE LAZE

Dne 19. 7. 2024 je bilo izdano gradbeno dovoljenje št. 351-220/2023-6223-17 za gradnjo vodovoda Dolgo Brdo–Bukovica–Jablaniške Laze v dolžini 3315 m.

MODERNIZACIJA CESTE V GRADIŠČU PRI PRIMSKOVEM

Asfaltiran je bil odsek ceste od POŠ Primskovo do župnišča v dolžini 390 m. Sočasno z obnovo ceste se je obnovil del vodovodnega omrežja ter pripravili temelji in kanalizacija za pokablitev omrežja javne razsvetljave.

ASFALTIRANJE CESTE STARETOV TRG

V poletnih mesecih je bila z izvajalcem podpisana pogodba, izvedena je bila uvedba v delo, izvajalec pa je dela že zaključil. Poleg asfaltiranja se je uredilo tudi dodatno odvodnjavanje s ceste, pripravili pa so se še trije temelji in kanalizacija za postavitev javne razsvetljave.

ASFALTIRANJE CESTE V PRESKI NAD KOSTREVNICO

Zaključena je modernizacija javne poti v Preski nad Kostrevnico (JP 709291). Poleg asfaltiranja ceste in ureditve odvodnjavanja se je obnovil vaški vodovod in prešel v upravljanje Občine, izvedla se je kanalizacija za morebitno izvedbo optičnega omrežja. Investicija je bila sofinancirana s strani občanov oz. lastnikov zemljišč ob cesti v višini 17.000 EUR.

VZDRŽEVANJE CEST

Poleg urejanja makadamov, čiščenja muld, jaškov, prepustov in urejanja bankin se je v okviru rednega vzdrževanja izvedlo dela, ki bodo preprečila poškodbe na cestah oz. odpravila najbolj problematične dele cest. Na cesti proti Dragovšku so se izvedle izravnave največjih posedkov, asfaltiralo se je križišče v Stari Gori na lokalno cesto 426113 Stranje–Kopačija–Mala Kostrevnica, saj je bilo križišče problematično predvsem zaradi nanašanja večjih količin materiala na lokalno cesto, iz istega razloga se je asfaltiral del ceste v Jelši proti Sitarju.

SANACIJSKA DELA PO NEURJIH

Občina je prejela tri recenzijska poročila za projektno dokumentacijo za sanacijo plazov. Na pripombe recenzijskih poročil smo podali odgovore in prejeli dva pozitivna odgovora, da s sanacijami lahko pričnemo (Preska nad Kostrevnico, Volčja Jama), na odgovor glede sanacije plazu na Riharjevcu še čakamo. Izbran je bil ponudnik za sanacijo plazu v Preski nad Kostrevnico (JP 708921 Ježni Vrh–Grmada), izvajalec je bil uveden v delo in glavnino del že izvedel. Za sanacijo plazov Volčja Jama in Riharjevec je bil v skupnem javnem naročilu izbran izvajalec, po pozitivnem mnenju s strani Državne tehnične pisarne bo podpisana pogodba in pričelo se bo s sanacijo.

GRADNJA OPTIČNEGA OMREŽJA

S strani koncesionarja za vzdrževanje cest je bil saniran asfalt na območju Podroj. Dne 23. 8. 2024 sta potekala popis del in ocena stroškov za sanacijo cest po izvedenih delih s strani RUNE na območju Vintarjevca, Štangarskih Poljan, Leskovice, Perovega sela, Vrat, Razbor in Ježnega Vrha. Višina t. i. odškodnine, ki jo bo Občina namenila sanaciji na zgoraj navedenih območjih, znaša 25.882,91 EUR brez DDV. V septembru je planirana izvedba del, oceniti pa je potrebno še poškodbe na območju Primskovega.

INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE JAVNIH POVRŠIN

V naselju Zavrstnik so se postavili trije dvojni koši za odpadke, in sicer dva na avtobusnih postajališčih, tretji pa na koncu naselja Zavrstnik, na točki, kjer so ljudje odmetavali odpadke.
V Gradiških Lazah se je uredilo avtobusno postajališče. Občina se je pred montažo postajališča z lastnikom dogovorila o prenosu zemljišča, kjer je postavljeno, ter postavila novo, moderno postajališče, ki bo vsem čakajočim nudilo zavetje ob slabem vremenu.

OBČINSKA CELOSTNA PROMETNA STRATEGIJA (OCPS)

Izvajalec OCPS je predstavil predloge ukrepov v okviru izdelave celostne prometne strategije. Občina se je z izvajalcem dogovorila, da bo z namenom vključitve vseh občanov v izdelavo OCPS pripravila orodje, s katerim bodo lahko občani označili lokacije in obrazložili predlog za izboljšavo.

POVEZOVALNA CESTA NA OBMOČJU OPPN ŠMARTNO – JUG

Občina je prejela v pregled projekt za izgradnjo ceste na območju OPPN Šmartno – jug (povezava Cerkovnik–Roje) in projektantu podala pripombe.

PRENOVA IN ŠIRITEV PEDIATRIČNEGA ODDELKA V ZD

Prenova pediatričnega dispanzerja (dve ambulanti s spremljajočimi prostori) v ZD Litija je v polnem teku. Rok dokončanja je zaradi neurij v juliju in vdora meteorne vode v prostor prestavljen na 20. 9. 2024. Zaradi nujno potrebne prenove dotrajanih instalacij je bilo za povezavo s preostalim delom ZD Litija izvedenih nekaj dodatnih in nepredvidenih del.

CERKEV SV. PETRA NA PRIMSKOVEM

Obnovitvena dela v cerkvi sv. Petra na Primskovem na Dolenjskem, ki jih je po konzervatorskem popisu del izvedel izvajalec Gnom, d. o. o., so končana. Objekt se bo uporabljal za potrebe mrliške vežice.

KULTURNI DOM ŠMARTNO

Po obnovi dotrajanega sistema za ogrevanje je bil v Kulturnem domu Šmartno obnovljen tudi dotrajan parket. Na novo zbrušen in prelakiran bo nudil ustrezne pogoje za izvajanje različnih aktivnosti.

ŠPORT

V Dvorani Pungrt je bila izvedena menjava fluo svetilk z led svetilkami v vseh hodnikih, garderobah in ostalih prostorih. Dvorana je tako v celoti opremljena z energetsko varčnimi svetilkami.

Občina Šmartno pri Litiji je bila s projektom Prenova igrišča pri OŠ Šmartno pri Litiji uspešna na javnem razpisu Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport za izbor sofinanciranja investicij v športno infrastrukturo v letu 2024 in prejela odobrena sredstva višini 250.000 EUR. Trenutno poteka javni razpis za izbor izvajalca. Ker bo potrebno odobrena sredstva realizirati do konca novembra 2024, se bodo dela začela v mesecu oktobru.

V mesecu avgustu bo izvedena montaža 14 elektronskih tarč v Strelskem domu Šmartno, za katere je občina pridobila javna nepovratna sredstva na razpisu Fundacije za šport.

KMETIJSTVO IN RAZVOJ PODEŽELJA

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Ministrstvo za finance sta potrdili osnutek novega Pravilnika o ohranjanju in spodbujanju razvoja kmetijstva in podeželja v občini Šmartno pri Litiji. Pravilnik, ki ga bo obravnaval tudi Občinski svet, bo podlaga za izvedbo javnega razpisa za sofinanciranje ukrepov na področju razvoja kmetijstva in podeželja v občini. Razpis bo objavljen v drugi polovici meseca septembra.

PRIPRAVA PROJEKTA IZ DOGOVORA ZA RAZVOJ REGIJ – PREDNOSTNA NALOGA 3: ZELENA PREOBRAZBA ZA PODNEBNO NEVTRALNOST

V okviru RRA LUR Občina Šmartno pri Litiji pripravlja projekt Mreža zelenih površin v Šmartnem pri Litiji. Projekt mora urejati najmanj 0,5 ha zelenih površin znotraj naselja, ki so stično povezane in z istovrstno dejavnostjo (npr. igrišča ali vrtički ali parki). Podpre se projekte, katerih skupni priznani upravičeni stroški znašajo najmanj 0,3 milijona EUR, sofinanciranje znaša 70 %. Upravičeni stroški so:
• stroški gradnje in urbane opreme, v okviru katerih se podpre urejanje zelenih površin v skladu z Vsebinskimi izhodišči MNVP;
• stroški nakupa zemljišča z objektom ali delom objekta, ki ne smejo predstavljati več kot 15 % skupnih upravičenih stroškov;
• stroški storitev zunanjih izvajalcev za projektni natečaj, projektno dokumentacijo, gradbeni nadzor.
Rok za oddajo projektov v potrditev na RRA LUR je 30. 9. 2024. Svet RRA LUR bo sprejel nabor projektov, ki bodo sofinancirani iz Dogovora za razvoj regij.

Izzivi in priložnosti za povečanje blaginje v Sloveniji

Avtor članka: Franc Props, minister, Ministrstvo za javno upravo

Urad Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj (UMAR) se ukvarja z analizo makroekonomskih trendov, pripravo ekonomskih napovedi ter spremljanjem in analiziranjem gospodarskih politik. Odgovoren je za pripravo poročil o gospodarskem stanju države in pripravo strateških dokumentov, ki so ključni za oblikovanje ekonomskih politik na državni ravni. Statistični urad Republike Slovenije (SURS) je osrednja institucija v Sloveniji, odgovorna za zbiranje, obdelavo, analizo in objavo statističnih podatkov, ki so pomembni za spremljanje različnih vidikov družbenega, gospodarskega in okoljskega življenja v državi.

Iz izsledkov poročila o razvoju 2024, ki ga je pripravil UMAR, izhaja, da se je materialna blaginja prebivalstva, merjena z dejansko individualno potrošnjo na prebivalca (po kupni moči), v zadnjih letih zelo počasi izboljševala in leta 2022 dosegla 87 % povprečja EU, kar Slovenijo uvršča na 16. mesto v EU. Bruto razpoložljivi dohodek gospodinjstev se je v obdobju 2020–2023 realno povečal, k čemur so pomembno prispevali tudi vladni ukrepi za omilitev posledic epidemije in draginje. Je pa porasla stopnja tveganja revščine, ki je za nekatere ranljive skupine, med katerimi so tudi otroci nizko izobraženih staršev, upokojenci, manjšine, priseljenci, najemniki stanovanj idr., že vrsto let večja kot v povprečju EU. Na nematerialno blaginjo, ki se nanaša na splošno zadovoljstvo z življenjem, so (v letu 2022, na kar se nanašajo statistični podatki) zelo vplivali medosebni odnosi, občutek sreče in zdravstveno stanje. Več oseb kot v 2018 (dve tretjini) je bilo srečnih ves čas ali večino časa. Zvišala se je tudi samoocena zadovoljstva s finančnim stanjem in dolžino prostega časa. Podatki kažejo, da se kakovost življenja postopoma izboljšuje in je zdravstveno stanje prebivalstva v zadnjih dveh letih skoraj doseglo raven pred epidemijo. Zaupanje v ljudi, medsebojna pomoč in socialni stiki so se v zadnjih letih postopoma izboljšali, zadovoljstvo z življenjem pa je na najvišji ravni doslej. Leta 2023 je bila stopnja delovne aktivnosti najvišja doslej (77,9 %). Dohodkovna neenakost je ostala kljub rahlemu povečanju druga najnižja v EU. Izboljšala se je tudi inovacijska aktivnost podjetij in presegla povprečje EU.

Precejšnji zaostanki pa ostajajo pri mehkejših dejavnikih produktivnosti, predvsem pri vlaganjih v programsko opremo in podatke, organizacijski kapital ter izobraževanje in usposabljanje. V primerjavi z drugimi državami imamo prostor za razvoj na področju institucionalne konkurenčnosti, ki se je v zadnjih letih poslabšala, možnosti za napredek pa so tudi v večji učinkovitosti upravljanja javnega sektorja, nadaljnjem nižanju bremen državne regulacije, povišanju zaupanja v pravno državo in sodstvo ter v izvajanju aktivnosti, ki lahko izboljšajo (znižajo) stopnjo zaznave korupcije.

Bruto družbeni proizvod (BDP) predstavlja dodano vrednost celotnega gospodarstva in ne pomeni nujno tudi blagostanja oziroma blaginje prebivalstva, če ni poskrbljeno za ustrezno prerazporeditev dohodkov (s socialnimi transferji, javnim zdravstvom, šolstvom). Država ima lahko visok BDP in visoko revščino prebivalstva, zato moramo poleg kazalnika gospodarske aktivnosti (BDP) spremljati tudi kazalnike blaginje, ki pa se nanašajo na stanje prebivalstva. Z naborom teh kazalnikov pa merimo materialno, družbeno in okoljsko blaginjo.

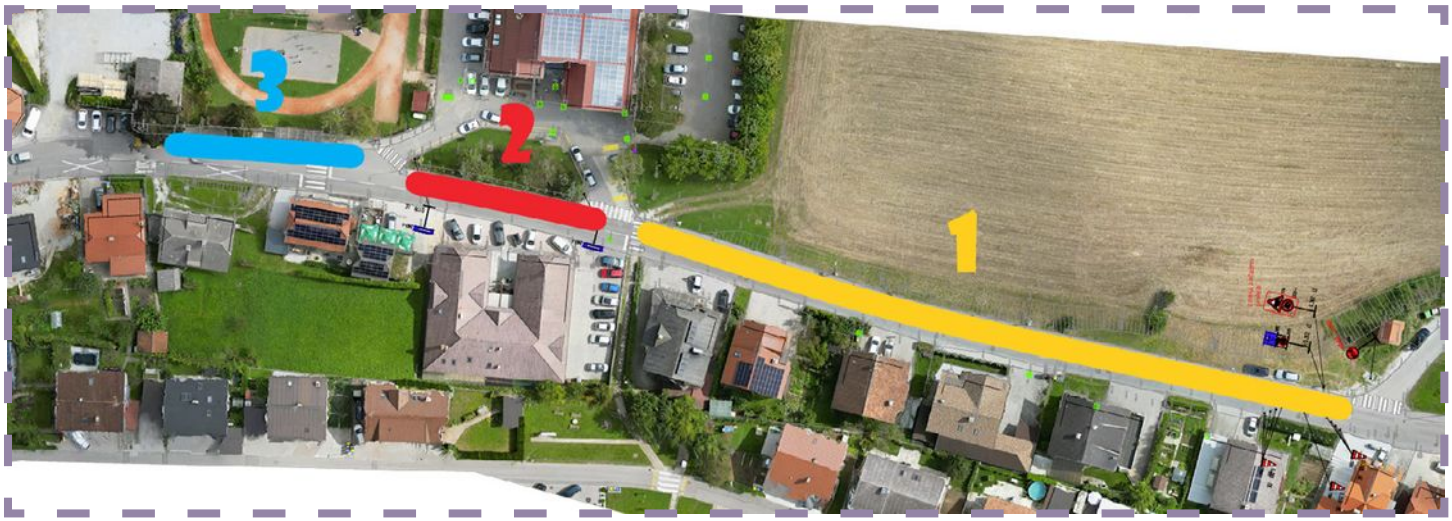
Država nikoli ne sme biti zadovoljna, ko gre za napredek pri povečevanju blaginje. Vedno je mogoče in potrebno doseči še več. V Vladi RS si prizadevamo, da sprejemamo take rešitve, ki bodo dolgoročno pozitivno vplivale na blaginjo prebivalcev in prebivalk Slovenije. Je pa to seveda pogosto izziv, saj je zaradi kompleksnosti sveta pogosto težko sprejemati odločitve, ki bodo vedno optimalne za vse. Zato je pomembno, da so vsi ključni deležniki stalno vključeni v procese oblikovanja rešitev in odločanja. Na ta način bomo laže dosegali strinjanje glede zahtevnih odločitev, dvignila se bo kakovost predlaganih rešitev in lastništvo nad izvajanjem. Vse to pa lahko vodi tudi k dvigu zaupanja v delo javnih institucij.

Občina Šmartno pri Litiji obvešča, da bo v času Evropskega tedna mobilnosti od 16. 9. 2024 do 20. 9. 2024, spremenila prometno ureditev v okolici osnovne šole Šmartno pri Litiji.

Prometna ureditev se bo spremenila z namenom izboljšanja prometne varnosti, kot tudi testno polje za trajno prometno ureditev po izgradnji vrtca.

Od obračališča pri transformatorju do centra Šmartna bo vzpostavljena enosmerna cesta (s potekom prometa proti centru). Na desni strani enosmerne ceste, ob pločniku, bodo zarisana parkirna mesta (**CONA 1**), na pločniku vzporedno z osnovno šolo (ob parku) pa bo vzpostavljena t.i. drop (K+R) cona, kjer bodo starši, ki se pripeljejo z avtomobilom, svoje otroke lahko odložili (**CONA 2**). Zavijanje proti osnovni šoli (do vrat) ne bo možno, zavijanje bo možno zgolj za zaposlene in dostavo.
Lokacija avtobusne postaje ostaja nespremenjena (**CONA 3**).

OD 1. 9. 2024 DO 30. 9. 2024

Ime aktivnosti: »TRAJNOSTNI PRIHOD NA DELO«
Izvajalec: OBČINSKA UPRAVA

OPIS AKTIVNOSTI: Prihod zaposlenih v občinski upravi na delo peš ali s kolesom. Prav tako bo Občina zaposlene v javnih zavodih pozvala, da za prihod na delo uporabijo katero od oblik trajnostne mobilnosti.

OD 9. 9. 2024 DALJE

Ime aktivnosti: »ZAPELJI SE PO KOLESARSKEM POLIGONU«
Izvajalec: VRTEC CICIBAN

OPIS AKTIVNOSTI: ureditev trajnega kolesarskega poligona pred vrtcem (talna označba poligona s prometnimi znaki, poganjalci, čelade).

Namen aktivnosti je, da se otroci z upoštevanjem prometnih znakov in cestnih oznak preizkusijo v vožnji s poganjalci.

OD 16. 9. 2024 DO 20. 9. 2024

Ime aktivnosti: »MOJE ŠMARTNO BREZ AVTOMOBILA«
Izvajalec: OSNOVNA ŠOLA ŠMARTNO

OPIS AKTIVNOSTI: Učenci in učiteljice oddelkov podaljšanega bivanja bodo izvedli ustvarjalno delavnico, na kateri bi se učenci preizkusili v vlogi urbanistov in mestnih načrtovalcev (z lego kockami bodo zgradili svojo idealno sosesko in se prepustili domišljiji).

Izveden bo sklop delavnic na temo prometnih predpisov, prometne varnosti in prepoznavanja prometnih znakov (kviži, pobarvanke, risanje s kredami itd.). Ugotavljali bodo, katere so varne poti in kako najbolj varno, brez avtomobila priti od doma do šole tako v Šmartnem pri Litiji kot tudi na podružničnih šolah (Stangarske Poljane, Primskovo, Velika Kostrevnica).

Vsi izdelki bodo razstavljeni v OŠ Šmartno in na zaključi prireditvi ETM.

Vse aktivnosti se bodo večinoma izvajale na prostem, zato je potrebno opremiti učilnico na prostem z mizami in klopmi.
V aktivnosti bo vključenih predvidoma 200 učencev.

Namen aktivnosti je spodbujanje učencev k razmišljanju o trajnostni mobilnosti, cilj pa povečati število učencev, ki v šolo pridejo peš ali s kolesom.

16. 9. 2024 od 9. do 12. ure

Ime aktivnosti: »DELAVNICA ZA STAREJŠE – AKTIVNA ZRELA LETA«
Izvajalec: CENTER ZA KREPITEV ZDRAVJA, DRUŠTVO UPOKOJENCEV, OBČINA

OPIS AKTIVNOSTI: Občina Šmartno pri Litiji bo skupaj s Centrom za krepitev zdravja ZD Litija in Društvom upokojencev Šmartno v Knjižnici Šmartno izvedla delavnico za starejše občane, na kateri bodo predstavljeni pozitivni učinki gibanja na zdravje in koristi trajnostne mobilnosti za zdravje starejših. Udeleženci bodo dobili informacije o uporabi pametnega telefona, storitvi brezplačnega prevoza za starejše »Sopotniki« in možnosti uporabe javnega prevoza v občini.

Namen aktivnosti je spodbujanje starejših k izvajanju dnevnih aktivnosti za ohranjanje zdravja, cilj pa povečati število starejših, ki bodo uporabljali trajnostne oblike mobilnosti.

OD 16. 9. 2024 DO 19. 9. 2024

Ime aktivnosti: »NA POTI V VRTEC AVTO PARKIRAJ IN SE REKREIRAJ«
Izvajalec: VRTEC CICIBAN

OPIS AKTIVNOSTI: Aktivno v vrtec – beleženje trajnostnega prihoda v vrtec in spodbujanje staršev ter otrok, da v vrtec prihajajo peš ali s kolesom.

17. 9. 2024

Ime aktivnosti: »NA POTI V VRTEC AVTO PARKIRAJ IN SE REKREIRAJ«
Izvajalec: VRTEC CICIBAN

OPIS AKTIVNOSTI: Cicibanov družinski dan
17. 9. 2024 od 17. do 19. ure: postaje z dejavnostmi – načrtujemo Pasavček na obisku (še ni potrjeno), kolesarski poligon s poganjalci, gibalni poligon za male in velike, gasilci se predstavijo, reševalci se predstavijo, policisti predstavijo varnost v prometu, likovni natečaj na temo mobilnosti – Lila …

Namen aktivnosti je spodbujanje otrok in njihovih staršev k trajnostni mobilnosti, spoznati varne načine ravnanja v prometu.

OD 16. 9. 2024 DO 22. 9. 2024

Ime aktivnosti: ŠOLI PRIJAZEN PROMET – sprememba prometnega režima na Pungrtu
Izvajalec: OBČINA ŠMARTNO PRI LITIJI

OPIS AKTIVNOSTI: Občina Šmartno pri Litiji bo v času Evropskega tedna mobilnosti v okolici Osnovne šole Šmartno, med obračališčem pri transformatorju in centrom Šmartnega, spremenila prometno ureditev.

Cesta mimo osnovne šole bo postala enosmerna, v smeri od obračališča na Pungrtu do centra Šmartnega. Ob desni strani vozišča bodo označena vzdolžna parkirna mesta.

Starši bodo imeli možnost otroke, ki jih bodo pripeljali v šolo, odložiti na pločniku pred osnovno šolo (t. i. drop cona / kiss & go cona).

Namen začasne prometne ureditve je izboljšati prometno varnost v okolici osnovne šole in preveriti način odvijanja prometa ob morebitni trajni uvedbi enosmerne ulice v okolici osnovne šole.

OD 16. 9. 2024 DO 20. 9. 2024

Ime aktivnosti: »PEŠBUS«
Izvajalec: OSNOVNA ŠOLA ŠMARTNO

OPIS AKTIVNOSTI: Pešbus je način organizirane in spremljane hoje v šolo za najmlajše šolarje. Otroci se ob točno določeni uri zberejo na izbrani postaji in nato skupaj s spremljevalci hodijo po premišljeno začrtani in označeni poti v šolo in iz nje.

Namen aktivnosti je spodbujanje otrok za uporabo hoje do šole in nazaj, cilj pa povečati število učencev, ki v šolo pridejo peš.

29. 9. 2024

Ime aktivnosti: »POHOD ZA ZAPOSLENE«
Izvajalec: VRTEC CICIBAN

OPIS AKTIVNOSTI: pohod v okolico vrtca

Namen aktivnosti je, da zaposleni spoznajo varne poti, ki jih lahko uporabijo za sprehode z otroki.

»Učitelji so glasniki iz preteklosti in spremljevalci v prihodnost.« (Albert Einstein)

Vprašanja postavil: dr. Jernej Kotar

Na začetku meseca so se učenci in dijaki po dobrih dveh mesecih počitnic vrnili v šolske klopi ter se podali v novo šolsko leto, študentje pa bodo predavalnice zasedli čez dobra dva tedna. Tako kot vsako leto tudi letošnjo septembrsko številko zato posvečamo šolstvu. Dober vzgojno-izobraževalni sistem je eden najpomembnejših temeljev naše družbe in jamstvo, da bodo iz njega izšle odgovorne generacije naših zanamcev.

K tokratnemu pogovoru smo povabili zdaj že nekdanjo učiteljico gospo Alenko Kralj, ki se je na začetku tega meseca po štiridesetih letih dela upokojila. Gospa Kralj, preden začneva pogovor, dovolite, da se vam v imenu uredništva zahvalim za vaš prijazen odziv našemu povabilu. Naj ne bo za začetek odveč vaša kratka predstavitev.

Kaj naj povem o sebi? Svoje otroštvo in mladost sem preživela v Litiji, kjer sem obiskovala vrtec in osnovno šolo. Popoldanske ure sem posvetila igranju na harmoniko in rog, ki sem se ju učila v glasbeni šoli. Bila sem tudi godbenica.

Po šolanju na Srednji pedagoški šoli in Pedagoški akademiji v Ljubljani sem se zaposlila na Osnovni šoli Šmartno pri Litiji, kjer je bilo prosto delovno mesto v šoli v Štangarskih Poljanah.

Moja velika strast je delo z računalnikom. Spoznavam in raziskujem različne programe in se izpopolnjujem v njihovi uporabi. Izdelala sem množico gradiv za delo z učenci, zgradila nekaj spletnih strani . Ah ja, pa pletem in kvačkam – ta hobi je bil kar trideset let v mirovanju in sem ga pred kratkim oživila. Sem omenila pse? Trenutno imamo dve psički, tudi onidve terjata čas zase.

Kot sem omenil že v uvodu, ste se na začetku meseca upokojili. Upokojitev je gotovo velika življenjska prelomnica, saj v posameznikov vsakdanjik prinese precejšnje spremembe. Ste se že navadili na nov ritem življenja?

Do pred kratkim še ni prišlo do opaznih sprememb v vsakdanjiku – vsako leto sem imela v tem času dopust in letos ni bilo nič drugače. No, majčkeno pa vendarle. Tokrat nisem brskala po spremembah v učbenikih in delovnih zvezkih, nisem razmišljala o postavitvi stolov in klopi v učilnici, nisem se spraševala, kako bi kaj izboljšala, ni mi bilo potrebno hoditi na sestanke, pisati priprav na delo … Najbrž pa se bom sprememb zares ovedela sedaj, ko je novo šolsko leto v polnem teku.

Boste morda pogrešali šolski vrvež?

Veste, kaj bom pogrešala? Tiste drobne žarnice, ki se prižigajo med poukom, ko učenci razumejo, kako naj opravijo kakšno nalogo, ko jim uspe razrešiti težavo, ko jim je vsebina, o kateri se pogovarjamo, blizu, ko v žaru dvignejo roko, da bi nekaj povedali, ko se nasmejijo, če povem ali naredim kaj smešnega, ko … Vrveža, ki spremlja te prijetne trenutke, pa ne.

Dolga leta ste poučevali v Podružnični šoli Štangarske Poljane, ki je pred kratkim praznovala 50-letnico. V tem času se je gotovo veliko dogajalo, na eni strani vztrajno zmanjševanje števila učencev, na drugi pa posodabljanje šolskega poslopja. Kdaj ste začeli poučevati na tej šoli? Ste bili morda pred tem zaposleni že na kateri drugi šoli?

Kot študentka sem honorarno dve leti nekaj ur tedensko poučevala harmoniko v litijski glasbeni šoli. Moj prvi pravi delovni dan pa je bil 1. septembra 1984 prav v Štangarskih Poljanah. Zanimivo je, da sem kot mala godbenica deset let pred tem sodelovala pri odprtju te šole. Takrat se mi ni niti sanjalo, da me bo poklicna pot zanesla prav tja. In potem je 40 let minilo, kot bi mignil … No, ne bo držalo – ko sem pisala zbornik, sem ob ponovnem prebiranju šolskih kronik in pregledovanju fotografij ugotovila, da ta leta vendarle niso kar poletela mimo; v kronikah je zapisana množica dogodkov, katerih del sem bila skupaj s kolegicami in učenci: proslave, prireditve, projekti, obiski, pohodi, ekskurzije, razstave, delavnice, srečanja, prenove in obnove prostorov in pohištva, popravila, nadomeščanja, menjave učiteljic …

Velikokrat slišimo, da je biti učitelj več kot le poklic, številni ga dojemajo kot poslanstvo. Kdaj ste se vi začutili željo postati učiteljica?

Morda je zanimivo, da se kot otrok nikoli nisem igrala šole, kljub temu pa je skozi moje poklicne želje mogoče zaznati nagnjenost do dela z ljudmi. Približno v tretjem ali četrtem razredu sem govorila, da bom medicinska sestra babica in bom po domovih obiskovala in negovala novorojenčke. Kakšno leto kasneje sem se navduševala nad vzgojiteljskim poklicem. No, ko je bilo potrebno izpolniti obrazce za vpis v srednjo šolo, sem se dokončno odločila, da bom učiteljica na razredni stopnji. Težko bi se tedaj opredelila za eno samo smer, nisem mogla ali znala izbirati med naravoslovnimi in družboslovnimi vedami. Na razredni stopnji pa so zastopane vse vede. In umetnost, seveda.

V zadnjih desetletjih se je v šolah veliko spremenilo, menjali so se učni načrti, spreminjal se je način ocenjevanja itd. Kako ste vi dojemali vse te spremembe in se navajali nanje?

Kako sem se navajala? Predvsem z izobraževanjem in raziskovanjem, prebiranjem strokovne literature. Novost je potrebno proučiti, da jo spoznaš; če je predpisana, jo je dobro usvojiti, potem pa jo premišljeno uporabiti. Novosti SE je (in SI jo je) potrebno po pameti prilagoditi – vzeti iz sprememb dobre elemente in jih uporabiti v sozvočju s pridobljenimi izkušnjami. Pa seveda stalno iskati svoje, nove, drugačne, boljše poti do uspeha. Ni vse, kar je novo, dobro, a tudi ne slabo. Preprosto rečeno – sprememb se je potrebno lotevati strokovno in z dobršno mero pameti.

Prva večja sprememba pri učnih načrtih se je dogajala v obdobju, ko sem se zaposlila, zato sem se s tem spopadala kot popolna začetnica, ki s poučevanjem še nima izkušenj in je tako ali tako vse novo. Bolj kot spremenjeni učni načrti je bil zame izziv (in še vedno je) poučevanje v kombiniranem oddelku, kjer sta hkrati v isti učilnici dva razreda učencev z dvema različnima učnima programoma, oba razreda učencev pa je potrebno pripeljati do zahtevanih ciljev. V metode in oblike dela v kombiniranem oddelku me je uvedla

sodelavka, učiteljica in vodja šole gospa Andreja Kastelic, in mi pomagala prebroditi začetne težave. Kasneje mi je bila v oporo tudi izmenjava izkušenj v študijski skupini za kombinirani pouk in v Društvu učiteljev podružničnih šol. In seveda posvetovanja s kolegicami v kolektivu. Lastne izkušnje pa so dale piko na i.

Naslednja velika sprememba je bila uvedba devetletne osnovne šole. V šolo so prišli mlajši otroci, spremenil se je način ocenjevanja, več je bilo kadrovskih zamenjav. V času priprav na devetletko sem se odločila za študij in ob delu pridobila univerzitetno izobrazbo. Prepričana sem bila in sem še vedno, da je praksa ob podpori ustrezne teorije uspešnejša, boljša, učinkovitejša. Velja tudi obratno.

Na učence, sodelavce in šolo v Štangarskih Poljanah vas gotovo veže ogromno spominov, več let ste šolo tudi vodili. S kakšnimi izzivi ste se srečevali in kateri spomini so vam najdražji?

Omenila sem že, da je pri poučevanju na podružnični šoli velik izziv delo v kombiniranem oddelku, ko mora učitelj v enem oddelku hkrati poučevati dva različna razreda (ponekod je celo, na primer na Primskovem, trojna kombinacija). Težavnost tovrstnega dela zagotovo omili manjše število učencev v oddelku; najmanj sem v dveh razredih poučevala šest učencev, a imam v spominu tudi leto, ko je bilo v oddelku 22 učencev, devet v 3. in trinajst v 4. razredu.

V štiridesetih letih dela na delovnem mestu učiteljice v podružnični šoli se je zvrstila množica dogodkov. Težko bi izluščila katerega izmed njih. Spoznala sem mnogo ljudi, okoliške vasi in poti (večino od njih sem prekolesarila ali prepešačila) so mi postale domače. Vame je zrlo veliko parov oči – radovednih, veselih, iskrivih, nagajivih, a včasih tudi žalostnih, objokanih, jeznih, zaskrbljenih. Vse sem poskušala razumeti, jim pomagati – tako pri usvajanju znanja in premagovanju različnih težav in ovir kot pri razvijanju v odgovorne, čuteče, samostojne odrasle osebe. Včasih je šlo z lahkoto, tu in tam tudi malo težje. Seveda bi bilo brez dobrega sodelovanja s starši to težko. A tudi brez medsebojnega razumevanja s sodelavkami v tako majhnem kolektivu ne bi šlo.

Ponosna sem na to, da sem postala in ostala učiteljica na podružnični šoli, na podeželju.

Kot skoraj vsak dan vidimo v medijih, je med mladimi zaradi različnih razlogov vse manj zanimanja za učiteljski poklic. Kateri so po vašem mnenju glavni razlogi za to?

To vprašanje bi bilo bolje postaviti mladim, ki se odločajo za svojo poklicno pot, ali pa njihovim staršem, ki jim svetujejo pri izbiri poklica; sama lahko le ugibam.

Danes so mladi mnogo bolj razgledani, kot smo bili nekoč, vidijo več, vedo več – svet jim je na dosegu malega ekrana v roki, (pre) okupirani so z informacijami. Možnost imajo poiskati informacije o množici dejavnosti, v katerih utegnejo najti usmeritev za svoj poklic. Morda je to eden izmed vzrokov – da vidijo drugje boljše priložnosti zase. Mi smo imeli manj vpogleda v različne poklice, bolj ali manj so nam bili blizu le tisti, ki smo jih srečevali v vsakdanjem življenju.

Slišimo in beremo, da učiteljski poklic ni cenjen, ni spoštovan. Sama nisem imela občutka, da starši mojih učencev ne bi cenili mojega dela z njihovimi otroki; občasno se kdo s čim ni strinjal, nikakor pa tega ne morem pripisati nespoštovanju ali pa posploševati. Naj povem, da so med učenci, ki so obiskovali našo šolo, danes tri vzgojiteljice in ena učiteljica razrednega pouka (kmalu bo doštudirala) – zanimanje torej še ni povsem upadlo, ostajam optimist.

Menite, da je bilo biti učitelj pred tremi in več desetletji lažje kot danes?

Težko bi trdila, da je bilo lažje, zagotovo pa je bilo drugače. Včasih smo lahko pri takih trditvah krivični – lahko narobe ocenimo, da je bilo nekaj nekoč lažje, saj smo bili mlajši in nam veliki izzivi niso povzročali toliko preglavic kot morda v zrelejših letih.

Je pa res, da so otroci danes (seveda to ne velja kar za vse otroke) manj zadržani, so bolj neposredni, ne skrivajo svojih čustev in ravnanj, ne izbirajo besed, zato tudi učitelji bolj zaznavamo njihove stiske, opazimo nezaželena oziroma nesprejemljiva vedenja.

Naj omenim tudi tehnologijo, ki podpira učiteljevo delo. Pred tremi desetletji in več si nisem mogla privoščiti računalnika, z uporabo informacijske in komunikacijske tehnologije smo močno oziroma še bolj kot doma zaostajali v šoli (no, sedaj smo že vrsto let odlično opremljeni) – gradiva, poročila, dokumentacijo sem pripravljala ročno, delovne liste sem pisala na matrico in jih razmnoževala s ciklografom oz. ciklostilnim strojem, hitrega dostopa do različnih informacij nisem imela, slike sem učencem lahko pokazala le v knjigah, te pa je bilo potrebno imeti pri roki …

Drži, da je bilo moje delo drugačno, kajne? Dvomim, da lažje. A zanimivo in dinamično je bilo takrat in je tudi danes.

Gospa Kralj, najlepša hvala za prijeten klepet. Želim vam obilo lepih trenutkov, da se boste lahko zdaj kar najbolje posvetili stvarem, ki vas veselijo in za katere doslej niste imeli dovolj časa.

Hvala tudi vam in srečno.

Uspehi učencev Glasbene šole Litija - Šmartno

Avtorica članka: Brigita Šuler

Jubilejno 70. šolsko leto, ki smo ga uspešno proslavili z velikim koncertom 20. 12. 2023 v Športni dvorani Litija, smo tudi zaključili nadvse uspešno.

Naši učenci so se tudi v letošnjem letu udeležili mednarodnih glasbenih tekmovanj v Sloveniji in tujini, na katerih so dosegli odlične rezultate, ki so nam vsem nedvomno v velik ponos. Desetih različnih mednarodnih glasbenih tekmovanj se je letos udeležilo 14 učencev, ki so s svojimi nastopi dosegli izjemne rezultate: deset zlatih nagrad, od tega šest prvih mest, in tri nagrade s posebno pohvalo, devet srebrnih nagrad in dve bronasti.

Hana Štaut je naša najmlajša tekmovalka, učenka 1. razreda klavirja. Hana se je letos udeležila dveh tekmovanj. Na Mednarodnem glasbenem tekmovanju »Tomaž Holmar« v italijanskem Naborjetu je v kategoriji A junior osvojila drugo nagrado in srebrno medaljo, na Koroškem klavirskem tekmovanju pa v prvi kategoriji klavir solo osvojila zlato priznanje in posebno priznanje za najmlajšo udeleženko. Njena mentorica je prof. Olena Novosel.

Saksofonistka **Karolina Zaman** se je udeležila Mednarodnega glasbenega tekmovanja Bolero in v prvi kategoriji osvojila srebrno priznanje. Njena mentorica je prof. Ana Šimenc Kugler. **Evelina Štaut** se je udeležila dveh tekmovanj. Na Mednarodnem glasbenem tekmovanju »Tomaž Holmar« je v kategoriji A1 osvojila drugo nagrado in srebrno medaljo, na Koroškem klavirskem tekmovanju v tretji kategoriji klavir solo pa tudi srebrno priznanje. Njena mentorica je prof. Olena Novosel. Trobentar **Izak Petrač** se je tudi letos udeležil Mednarodnega glasbenega tekmovanja Bolero in v prvi kategoriji osvojil zlato plaketo s pohvalo in drugo nagrado. Njegov mentor je prof. Blaž Avbar, ob klavirju pa ga je spremljal prof. Tilen Bajec. **Tina Peruci**, učenka 4. razreda klarineta, se je letos udeležila Mednarodnega glasbenega tekmovanja Bolero in v drugi kategoriji osvojila srebrno priznanje. Tinina mentorica je prof. Nadja Drakslar Petrač, korepetitor pa prof. Urban Slapničar.

Mlada pianistka **Kaja Šket** je učenka 4. razreda in ima za seboj že nekaj uspešnih tekmovanj. Tudi letos se je udeležila dveh. Na Mednarodnem glasbenem tekmovanju »Tomaž Holmar« je v kategoriji A2 osvojila prvo nagrado in zlato medaljo, na Mednarodnem glasbenem tekmovanju Tartini v Piranu pa je v drugi kategoriji osvojila drugo nagrado. Kajina mentorica je prof. Veronika Hauptman. **Luka Korošec** je učenec 4. razreda evfonija pri prof. Urošu Hribarju. Tudi za Luko je že nekaj uspešnih glasbenih tekmovanj. Letošnje šolsko leto se je udeležil kar treh. Na Mednarodnem glasbenem tekmovanju Sirmium fest v srbski Sremski Mitrovici je v prvi kategoriji osvojil prvo nagrado in prvo mesto, na Mednarodnem glasbenem tekmovanju Bolero, prav tako v prvi kategoriji, tudi prvo mesto in zlato plaketo s pohvalo in na Mednarodnem glasbenem spletnem tekmovanju World open v šesti kategoriji evfonij prvo nagrado in naziv »Virtuoso performer«. Njegov korepetitor na tekmovanjih je bil prof. Tilen Bajec.

Kitaristka **Ela Pahulje** se je tudi letos udeležila tekmovanja Dnevi kitare v Krškem in osvojila srebrno priznanje. Elin mentor je učitelj Pablo Vitali. Pianistka Eva Bizjak se je pod mentorstvom prof. Olene Novosel udeležila dveh tekmovanj. Na Mednarodnem glasbenem tekmovanju »Tomaž Holmar« je v kategoriji A2 osvojila drugo nagrado in srebrno medaljo, na Koroškem klavirskem tekmovanju v peti kategoriji klavir solo pa zlato priznanje. Klarinetist **Gal Jerin** se je udeležil Mednarodnega glasbenega tekmovanja Bolero v Muti in v tretji kategoriji osvojil zlato plaketo.

Zaključni koncert najboljših učencev (foto: Brigita Šuler)

Njegova mentorica je prof. Nadja Drakslar Petrač, korepetitor pa prof. Urban Slapničar.

Mladi harmonikar **Mark Šket** je nedvomno velik ponos Glasbene šole Litija - Šmartno. Že nekaj let zapored se udeležuje glasbenih tekmovanj, na katerih je nadvse uspešen. Do lanskega leta je bil njegov mentor Dušan Drobnič, zadnje leto in pol pa prof. Andraž Malgaj. Mark se je samo v letošnjem letu udeležil treh tekmovanj iz harmonike: na 18. Mednarodnem srečanju harmonikarjev PannoniAccordeon v Murski Soboti je v C kategoriji harmonika – klasična glasba osvojil prvo mesto, na Mednarodnem tekmovanju OKUD Istra je v D kategoriji osvojil prvo nagrado, na Mednarodnem tekmovanju Celeia je v tretji kategoriji osvojil zlato priznanje in prvo mesto. Marku pa ne gre odlično od rok le harmonika, letos se je udeležil tudi tekmovanja iz solfeggia IMMCC v Mariboru in v kategoriji 4A osvojil srebrno priznanje, prav tako pa je na 8. mednarodnem tekmovanju za mlade glasbenike Oskar Rieding osvojil zlato plaketo in prvo mesto s svojo avtorsko skladbo *Harmony of the seasons*. Mark je v letošnjem šolskem letu opravil tudi sprejemni izpit na srednji stopnji in bo v naslednjem šolskem letu šolanje nadaljeval na umetniški gimnaziji v Celju. Poleg Marka pa so se še tri učenke pod mentorstvom prof. Polonce Demšar letos udeležile mednarodnega glasbenega tekmovanja iz solfeggia, ustvarjanja in glasbene teorije IMMCC v Mariboru. **Veronika Kirn** je osvojila srebrno priznanje, **Ivana Kosem** in **Sara Strah** pa bronasto priznanje.

Iskreno smo ponosni na naše učence in učitelje, ki marljivo in vztrajno poučujejo naše mlade glasbenike. Za pripravo na tekmovanje je potrebno vložiti ogromno truda, časa in tudi odrekanja, tako učencev, učiteljev kot tudi staršev. Je pa sama priprava na tekmovanje odlična motivacija za nadaljnje delo in predvsem pot do hitrega napredka, kar pa je zagotovo najpomembnejše.

Iskrene čestitke vsem!

FESTIVAL BOGENŠPERK
21. september ob 9.00 zbor na parkirišču gradu Bogenšperk
Vabljeni na tradicionalni
VALVASORJEV POHOD

po obronkih nekdanjih posesti gradu Bogenšperk.
Dolžina poti: 11 km (4 ure), krožna pot
Občina Šmartno pri Litiji · Knjižnica Litija · JAVNI ZAVOD BOGENŠPERK

Novice iz Klišeja

Avtorica članka: Živa Bučar

NOVO ŠOLSKO LETO NA KLIŠEJU

Ker se novo šolsko leto hitro bliža, člane Klišeja, kot vsako leto, vabimo k obnovi članstva. Svoje članstvo lahko obnovite na Klišeju, vse, kar potrebujete, je aktualno potrdilo o vpisu za šolsko leto 2024/25.

Vsi dijaki in študentje, ki morda še niste člani Klišeja, ste vljudno vabljeni, da svoje članstvo začnete letos! V Kliše se lahko vpišete na sedežu kluba v Litiji, s seboj pa prinesite aktualno potrdilo o vpisu za šolsko leto 2024/25 in izpolnjeno pristopno izjavo, ki jo lahko najdete na naši spletni strani. Izjavo lahko izpolnite tudi med uradnimi urami (ponedeljek, sreda in petek od 16. do 20. ure).

Kliše vam z novim šolskim letom znova ponuja mnoge ugodnosti, kot so ugodno fotokopiranje in spiralne vezave, cenejše inštrukcije, ter različne popuste. Med njimi je ugodnejša vezava diplomskih in magistrskih nalog v papirnici Ma-ar, popusti v Optiki Manja, Stari šoli Litija, Fitnes centru Klepec in cenejša članarina v Knjižnici Litija. Naši člani lahko dobite tudi kupon za plezanje v Dvorani Pungrt in kupon za striženje v frizerskem salonu M Styling. Prav tako vam čez leto ponujamo različne subvencionirane vstopnice za dogodke, izlete in različne dogodivščine, ki jih organiziramo tudi mi!

Več informacij o dogodkih najdete na Klišejevem Facebook in Instagram profilu, več informacij o kampanji Mladinsko delo – aktivni za prihodnost pa najdete na portalu mlad.si. Naše projekte, dogodivščine in prihodnje dogodke lahko spremljate na naši Facebook strani na povezavi https://www.facebook.com/klise.klub/ ali na naši spletni strani. Ob tem vse študente ali dijake, ki bi želeli soustvarjati dogodke v lokalnem okolju, vabimo, da nas kontaktirajo in postanejo del ekipe!

POLETNI MESECI NA KLIŠEJU

Vroči julij je bil za Klišejevce bolj umirjen mesec, a smo kljub temu uspeli organizirati nekaj dogodkov. Tako smo na primer v soboto, 13. 7., na igrišču ŠRC Reka že drugo leto zapored pripravili turnir v odbojki na mivki. Na turnirju je sodelovalo pet ekip, kar je omogočilo, da se je vsaka ekipa lahko pomerila z vsako, kar pri večjem številu ekip časovno ne bi bilo izvedljivo.

Zmagovalci turnirja so prejeli paket praktičnih nagrad, ki so jih prispevali Javni zavod Bogenšperk, Dewesoft, Red Bull, Kmetija Pr' Janez in Čebelarstvo Dremelj. Donatorjem se iskreno zahvaljujemo. Izbrana sta bila tudi najboljša igralec in igralka, ki sta prav tako prejela nagradi. Vreme nam je bilo zelo naklonjeno, zato smo ob športanju ter dobri hrani in pijači preživeli prekrasen poletni dan. Hvala vsem za sodelovanje in čestitke vsem ekipam. Upamo, da se znova vidimo naslednje leto!

Poleg tega smo v sklopu Petkove lige, na kateri običajno igramo družabne igre, pripravili poseben dogodek z imenom Monopoly Night. Igra, ki smo jo igrali ta večer, je bila seveda Monopoly. Večer smo popestrili s tem, da smo se oblekli v uradna oblačila in tako igrali kot pravi profesionalci.

Diamantna maturantka klasične gimnazije Poljane

Avtorica članka: Sabina Slana Cvikl

S ponosom poročam o rezultatu naše bivše učenke Žane Primc, ki je dosegla vse možne točke na maturi, na višjem nivoju pri matematiki in španščini, in s tem postala diamantna maturantka.

Poleg tega je tudi prejemnica dveh zlatih priznanj v znanju španščine na državnem nivoju v 3. in 4. letniku. Žani iskreno čestitamo in ji želimo še veliko uspehov pri njenem nadaljnjem študiju.

Grajske počitnice

Avtorica članka: Mojca Knez

V počitniškem tednu med 5. in 9. 8. je bilo na gradu Bogenšperk zelo živahno, saj je 21 otrok iz okolice Šmartnega in Litije skupaj z mentorji preživljalo zelo aktivne in zanimive Grajske počitnice, ki so potekale v sklopu 10. Festivala Bogenšperk.

Vsak grajski dan je otrokom prinesel nove dogodivščine in spoznanja. Spoznavali smo zgodovino gradu in različne vidike življenja na gradu, iskali skriti zaklad, raziskovali okolico s kompasi, se podali po trim stezi ter se igrali in hladili med grajskimi zidovi. V spremstvu ge. Marije in g. Janeza iz Zavoda za gozdove Slovenije smo se odpravili v bližnji gozd, kjer smo odkrivali rastline in živali, ga. Jelka in ga. Anita iz Društva LILA pa sta nam pokazali osnove likovne umetnosti, tako da so nastale prave umetnine. Pod budnim očesom pravih kuharskih mojstrov Marka, Špele in Jana iz Krčme na gradu Bogenšperk smo si pripravili pravo grajsko pojedino, s katero smo se nato tudi okrepčali in posladkali. Za zaključek pa smo izvedli tudi grafično delavnico in vse izdelke predstavili staršem na zaključni razstavi.

Teden je bil res zelo zanimiv, pester, aktiven in je vsekakor prehitro minil. Stkala so se nova prijateljstva in nepozabni spomini. Javni zavod Bogenšperk se iskreno zahvaljuje vsem, ki so sodelovali pri izvedbi programa, sponzorjem 10. Festivala Bogenšperk ter Krčmi na gradu Bogenšperk za odlično hrano. Najlepša hvala mentorjema Lei in Dominiku za njun čas in požrtvovalno delo.

Se vidimo spet prihodnje leto!

Foto: Javni zavod Bogenšperk

Šmartno kuha

Avtor članka: ekipa Javnega zavoda Bogenšperk

Na sončen in vroč petek, 23. 8., je na Staretovem trgu ponovno zadišalo po raznovrstnih dobrotah iz zakladnice slovenske in mednarodne kuhinje. Točilo se je vrhunsko vino in butično pivo, na svoj račun so prišli ljubitelji raznovrstnih napitkov. Skratka, Šmartno je ponovno kuhalo, za kar je poskrbelo 14 različnih ponudnikov.

Na stojnicah so hrano in pijačo ponujali Krčma na gradu Bogenšperk, Gostilna Krznar, Društvo kmetic Litija in Šmartno, Babe's Kitchen, Falafel Okusi orienta, 6Tejst, Taco, Vafl, Ristretto Caffe, Vinogradniško društvo ŠTUC, Volk Turjaški, Maister pivovarna, Klet Brda in Zavod za turizem Maribor, na njihovi stojnici je bila prisotna aktualna mariborska vinska kraljica Maruša Mukenauer.

Kulinarično razvajanje, ki se je pričelo v popoldanskih in zaključilo v poznih večernih urah, je bilo ponovno zelo lepo obiskano. Šmartno kuha tako postaja najbolj obiskan dogodek Festivala Bogenšperk. Festivalsko dogajanje, ki v organizaciji Javnega zavoda Bogenšperk letos praznuje svojo jubilejno 10. izvedbo, promovira in privablja na Bogenšperk in v Šmartno vse več obiskovalcev, ki ne prihajajo samo iz Šmartnega in sosednjih občin, temveč tudi iz drugih koncev Slovenije in celo iz tujine.

Tudi letošnja izvedba raznovrstnega dogajanja ne bi mogla uspeti brez prijateljev Festivala Bogenšperk: podjetij Peskokop Kepa, Kopit, Savne Štrus, Elektroinstalaterstvo Janez Dragar, Šuštar trans in Krčme na gradu Bogenšperk. S finančno podporo so omogočili nepozabne trenutke letošnje jubilejne festivalske prireditve. Častni pokrovitelj Festivala Bogenšperk je Občina Šmartno pri Litiji.

Foto: Javni zavod Bogenšperk

Barvito poletje v Domu Tisje

Avtorica članka: Mojca Podpečan

Zadnji poletni mesec je mesec počitnic in preživljanja časa na toplem soncu. Ohladimo se v senci, s hladno pijačo v roki, posladkamo z okusnim sladoledom in ledeno kavo. Avgust nas vabi, da izkoristimo lepe poletne dni za druženje z našimi najbližjimi.

Zato smo se odločili, da bodo aktivnosti v domu zelo barvite. Nadaljevali smo s prirejanjem letnega kina »Pri Janezu«, z ogledom filmske klasike *Kekec*. Ob ogledu filma so se stanovalci vrnili v čas svoje mladosti. Obiskal nas je tudi mladi harmonikaš Luka, ki je na harmoniko zaigral čudovite melodije. Ob glasbi smo tudi zapeli, plesali in vriskali.

Prvi teden v avgustu je v domu potekalo medgeneracijsko druženje z otroki zaposlenih Doma Tisje. Prvi dan našega druženja smo začeli s sprehodom po gozdnih poteh v okolici doma, kjer smo nabirali veje za postavitev šotorov za indijansko vas. Po poti smo nabirali rože, opazovali čudovito naravo in se po dolgem sprehodu vrnili v dom, kjer smo telovadili s stanovalci. Skupaj z otroki smo pripravljali okusne čokoladne in kokosove kroglice. Otroci so si ogledali tudi upravo, kjer jih je pozdravila direktorica, gospa Leonida Razpotnik. Radovedni otroci so si ogledali tudi pralnico, kjer so občudovali velike pralne in sušilne stroje. Seveda pa moramo omeniti razvajanje pri frizerki, ki je dekletom naredila čudovite frizure. Obisk multisenzorne sobe je pustil poseben pečat. V ambulanti so jim medicinske sestre izmerile krvni tlak in sladkor. Naš zadnji dan je bil indijansko obarvan. Otroci in zaposleni smo se prelevili v Indijance, s skupnimi močmi smo postavili indijanske šotore ter pekli koruzo. Izvedli smo tudi kreativne delavnice, na katerih so nas obiskali Rdeči noski, ki so na otroške obraze pričarali igrive in iskrene nasmeške. Starejši otroci so pospremili Rdeče noske po domu, ki so z obiskom vnesli dobro razpoloženje v vse kotičke doma. Rdeči noski, nestrpno pričakujemo vaš naslednji obisk.

V sodelovanju s Simbiozo – mobilnimi heroji smo izvedli skupinsko delavnico o uporabi tabličnega računalnika. Stanovalci so se na delavnicah imeli lepo, predvsem pa so uživali v igranju igre spomin, kjer so poleg motorike prstov urili spomin. S stanovalci pa sta izvajalca iz podjetja Simbioza izvedla tudi individualen prikaz uporabe mobilnih naprav. Z vso predanostjo in potrpežljivostjo sta jim predstavila različne funkcije (pisanje sporočil itd.). Hvala podjetju Simbioza za odlično izvedene delavnice in za pomoč stanovalcem pri uporabi informacijsko komunikacijske tehnologije.

V domu smo imeli prav poseben obisk. Obiskala sta nas župan Občine Šmartno pri Litiji, g. Blaž Izlakar, in direktorica občinske uprave, ga. Karmen Sadar. S člani sveta stanovalcev in vodstvom doma sta preživela čas v neformalnem pogovoru, v katerem so stanovalci imeli priložnost izraziti predloge. Iskreno se zahvaljujemo za prijeten obisk.

Tudi v mesecu avgustu smo praznovali rojstne dneve stanovalcev. V domski jedilnici smo se s stanovalci in njihovimi svojci zbrali ter veselo peli in plesali. Vsem slavljencem želimo vse najboljše in najlepše.

Stanovalka, gospa Ivanka, je v preteklih dneh praznovala svoj 90. rojstni dan. Enoto Lokvanj smo okrasili z baloni in se poveselili s stanovalci. Rojstnodnevno slavje je bilo posebno, saj smo ob melodijah harmonike tudi zaplesali. Stanovalci so slavljenki izrekli čestitke ob rojstnem dnevu, ki se jim pridružujemo tudi zaposleni Doma Tisje: Gospa Ivana, želimo vam vse najboljše!

Kot smo omenili na začetku, v poletnih mesecih prijata hladna pijača in osvežitev s sladoledom. Stanovalce smo zato povabili na sladoledni piknik, ki je potekal v prijetni senci dreves pred domom. Naše druženje je bilo nekaj posebnega, saj smo se ob dobri družbi in glasbi ohladili s sladkim sladoledom.

Na obisku jubilanta

Avtorica članka: Milena Mrzel

V poletnem mesecu juliju, natančneje 9. 7. 2024, je praznoval okroglih 90 let s svojimi domačimi g. Vinko Ulčar z Valvazorjeve ulice v Šmartnem pri Litiji.

Obiskali sva ju (tudi ženo Vero) prostovoljki ga. Dani, ki je tudi nečakinja slavljenca, in jaz. Oba, g. Vinko in ga. Vera, sta bila zelo vesela obiska. Ob tem veselem snidenju je žena rekla: *»Samo poglejta mojega moža, kako dobro zgleda.«* Kar drži, drži. Sama gospodinjita, opravljata lažja dela okrog hiše, ki jih ne zmanjka. Njihovi vnuki z veseljem priskočijo na pomoč, prav tako sin in snaha. Miza je veselo vabila k prigrizku, tudi nazdravili smo, prav je tako.
Na koncu obiska je sledilo slikanje s pomočjo vnuka. Zakonski par Ulčar naju je še povabil, da prideva na obisk. Razšli smo se radostni in veseli, drug drugemu smo polepšali dan. Obiščite svoje drage, skupaj preživite lep dan!

Novice iz Društva diabetikov Litija in Šmartno pri Litiji

Avtorica članka: Mihaela Amršek, predsednica

Meritve krvnega sladkorja, krvnega tlaka, kisika v krvi, holesterola in trigliceridov
Vsako prvo sredo v mesecu **od 8.00 do 10.00** v društveni pisarni na Parmovi 7, Litija.

Strokovno zdravstveno predavanje
V torek, **24. 9. 2024, ob 16.00** z naslovom *»S sladkorno boleznijo lahko kvalitetno živimo«* v prostorih Knjižnice Litija, Parmova 9, Litija. Predavala bo ga. Renata Verboten Kopriva, dr. med. specialistka pulmologije, pnevmologije in alergologije in interne medicine. Strokovno predavanje je za vse udeležence brezplačno. Vabljeni tudi vsi ostali občanke in občani.

Pohodi
26. 9. 2024: Kofce–Veliki Vrh, vodi g. Alojz Hauptman (avtobus)
3. 10. 2024: Srnjak nad Logatcem, vodi g. Alojz Kavčič (avtobus)

Telovadba
V športni dvorani v Litiji pod strokovnim vodstvom vsako sredo od **18.30 do 19.30**. Karte lahko kupite pri vaditeljici v dvorani ali v društvu.

Plavanje in vadba
V bazenu Pungrt, Šmartno pri Litiji, skupaj z MDI Litija ob sredah od **16.00 do 17.00**.

Plačilo članarine
Članarina za leto 2024 znaša 13,00 €. Poravnate jo lahko v društveni pisarni v času uradnih ur ali nakažete na **TRR SI56 0400 0027 8093 412. Vsem, ki ste to že storili, se najlepše zahvaljujemo**. Dosegljivi smo ob uradnih urah v ponedeljek in sredo od 8.00 do 11.00 in na mobilnem telefonu 031 777 153 in 031 777 154.

Edukativno okrevanje Banja Vrućica od 13. do 20. 10. 2024

Cena vključuje: prevoz s turističnim avtobusom, **polni penzion (samopostrežni zajtrk, kosilo in večerja), pregled zdravnika**, kopalni plašč, tri terapije po nasvetu zdravnika, obisk etnoturizma Usora, kopanje v termo-mineralnem bazenu in notranjem bazenu, obisk savne, turistično takso, cestnine, parkirnine, taksa za vstop in vožnjo po BiH (po 1. 8. 2022), spremstvo, postanek v Banja Luki na tržnici in organizacijo izleta.

Hotel KARDIAL ****	13.–20. 10. 2024	Turistična taksa
7 polnih penzionov v dvoposteljni sobi	459,00 €	všteta v ceno

Možna doplačila: enoposteljna soba 80,00 €, zavarovanje za tujino

Predlagamo vam program, ki vključuje naslednje storitve:
- bivanje v hotelu Kardial**** (dvoposteljna soba),
- polni penzion (zajtrk, kosilo, večerja),
- pregled pri zdravniku specialistu interne medicine in fiziatra,
- vsakodnevno kopanje v termalno-mineralni vodi (kad ali bazen),
- vsakodnevne tri fizikalne terapije, ki jih predpiše zdravnik (razen masaž),
- vsakodnevno koriščenje zaprtega rekreativnega bazena v Wellness & Spa centru in Green Spa oaze,
- vsakodnevno koriščenje savn (infrardeča, turška in finska) v trajanju 2 uri,
- izlet v Etnoselo Usora (z doplačilom za kosilo, če kdo želi),
- pijača dobrodošlice (kava in žganje).

Za vstop potrebujete potni list ali osebno izkaznico, ki morata biti veljavna še najmanj tri mesece po nameravanem zaključku bivanja v BiH.

Plačilni pogoji
Prijavite se najkasneje do **25. 9. 2024**. Prijavo potrdite s plačilom akontacije v višini 50 eur, dokončno poplačilo najkasneje do **30. 9. 2024.**

Začetek šolskega leta

Avtor članka: policisti Policijske postaje Litija

Ob začetku šolskega leta je na cesti veliko razigranih otrok, ki še ne poznajo nevarnosti v prometu, zato je zagotavljanje varnosti otrok v prvih septembrskih dneh pomembna naloga policije. Vozniki, poskrbimo, da bodo naši otroci na šolski poti varni!

Bodi preVIDEN – nasveti pešcem za varnejšo udeležbo v prometu
V zadnjem času se je na slovenskih cestah zgodilo več prometnih nesreč z udeležbo pešcev. Voznike zato opozarjamo, naj bodo bolj pozorni na pešce! Pešcem pa svetujemo, naj poskrbijo za lastno varnost tako, da so na cestah še posebej previdni in vidni. Voznike osebnih avtomobilov zato opozarjamo, naj bodo pozorni na pešce, še posebej pred zaznamovanimi prehodi in na drugih območjih, kjer se pešci pogosto zadržujejo. Voznike še opozarjamo, naj hitrost vožnje prilagodijo prometnim razmeram in naj dosledno upoštevajo omejitve hitrosti. Pešce pa opozarjamo, naj poskrbijo za lastno varnost in upoštevajo cestnoprometne predpise. Na cestah naj bodo zelo previdni in vidni.

Hitrost – počasneje je varneje!
Neprilagojena hitrost je na slovenskih cestah med glavnimi dejavniki prometnih nesreč, še zlasti tistih z najhujšimi posledicami. Pogosto je povezana tudi z nekaterimi drugimi dejavniki, kot so nepravilna stran in smer vožnje, nepravilno prehitevanje in neupoštevanje pravil o prednosti. Področje hitrosti je zato ključno za zagotavljanje boljše prometne varnosti.

Bodite odgovorni in prilagodite hitrost!
Vozniki, prilagodite hitrost svoje vožnje veljavnim omejitvam, pa tudi svojemu vozniškemu znanju in izkušnjam ter razmeram na cesti!

(vir: spletne strani www.policija.si)

Druženje upokojencev s Primskovega in iz Šmartnega v Zagriču

Avtor članka: Jože Loc

Na vabilo upokojencev sekcije Nove korenine s Primskovega, ki jo vodi gospa Marinka Vidgaj, smo se nekaj upokojencev iz Šmartnega skupaj s članicami Šole zdravja Pungrt, prav tako iz Šmartnega, dne 26. 7. 2024 dopoldne družili pri lovski koči v Zagriču.

To je bilo že naše petnajsto tradicionalno druženje. Namen druženja je, da se še bolj spoznamo in povežemo, saj smo vsi skupaj včlanjeni v isto društvo upokojencev. Upokojenke in upokojenci iz Šmartnega tako kot lansko leto na srečanje nismo prišli ob dogovorjeni uri, razlog pa je bilo naše slabo poznavanje zemljepisa naše občine. Povedano po domače, lokacije lovske koče tudi letos žal nismo našli v prvem poizkusu. Ko smo se končno namestili okoli miz z dobrotami, nam je gospa Marinka predstavila delo in aktivnosti članic in članov sekcije upokojencev Primskovo v preteklem letu, poudarek je predvsem na druženju in skupnih izletih. Želja vseh nas je, da bi vse članice in člani z zdravim življenjskim slogom ohranili čilost in zdravje v pozna starostna leta. To pa najlažje dosežemo tako, da smo čim bolj povezani z ljudmi, ki nas obkrožajo in ostanemo čim dlje aktivni na telesnem in intelektualnem področju. Seveda pa ljudje v tretjem življenjskem obdobju za to potrebujemo veliko več vzpodbud. Nato so članice in član Šole zdravja Pungrt na srečanju predstavili telovadbo po programu dr. Grishina, ki jo sicer izvajamo vsak delovnik ob 7.30 pri osnovni šoli v Šmartnem. Po napornih telesnih vajah smo se okrepčali z dobro malico, ki so nam jo pripravili v gostišču, na mize pa prinesle in nas postregle skrbne članice Novih korenin. Po malici se nam je pridružil mladi harmonikaš Žan in seveda si nismo mogli kaj, da ne bi vsi skupaj zapeli nekaj pesmi iz naše bogate zakladnice ljudskih in ponarodelih pesmi. Z obljubo, da se ob letu osorej ponovno srečamo in družimo, smo se poslovili nekaj pred poldnem. Vsem članom in članicam Novih korenin, še posebej tistim, ki so poskrbele za pecivo, kavo in druge dobrote, in seveda voditeljici sekcije gospe Marinki Vidgaj, se iskreno zahvaljujemo!

Veterani Litija - Šmartno tudi letos na državnih športnih igrah

ZVEZA VETERANOV VOJNE ZA SLOVENIJO

Avtor članka: Rudi Bregar

V organizaciji Zveze veteranov vojne za Slovenijo (ZVVS) in Zveze policijskih veteranskih društev Sever (ZPVD) ob pomoči OZVVS Snežnik in ZPVD Sever Primorska in Notranjska je 10. 6. 2024 na 24. veteranskih športnih igrah v Postojni sodelovalo blizu 1.000 udeležencev.

Tekmovanja so se izvajala v šestih disciplinah, in sicer košarka – met na koš okoli rakete, pikado, streljanje z zračno puško, šah, met bombe in vlečenje vrvi. Najboljše tri ekipe so bile OZVVS Dolenjska, zgornja Gorenjska in Celje.

Letošnja prireditev je bila vsaj v delu nekoliko drugačna, saj so jo popestrili s prihodom slovenske olimpijske bakle. Olimpijski komite Slovenije izvaja posebno akcijo prihoda slovenske olimpijske bakle z obiskom vseh slovenskih krajev.

Ekipa OZVVS Litija - Šmartno je bila uspešna, čeprav v košarki in šahu sploh ni tekmovala. Letos sicer ni bilo medalje, se bodo pa zanjo ponovno potrudili prihodnje leto.

Za športne aktivnosti že dolga leta skrbi neutrudni Jože Kos, tudi letos pa je ekipo na tekmovanju spremljal predsednik območnega združenja Ivan Lovše. Naj dodamo, da ne gre zgolj za športne igre, saj je to srečanje namenjeno tudi obujanju spominov in ohranjanju stikov vse od dogodkov leta 1991 naprej.

Iz dela RKS OZ Litija

Avtor članka: RKS OZ Litija

Letovanje 2024

Počitnice so čas brezskrbnega veselja, druženja, novih doživetij, izletov in uživanja v radostih ob morju. Pri tem ne gre le za to, da se otroci naužijejo morja, gre tudi za druženje s sovrstniki, ustvarjalne, športne in druge aktivnosti ter predvsem za to, da vsaj za kratek čas pozabijo vsakdanje šolske, zdravstvene, pa tudi ostale skrbi. Območno združenje Rdečega križa Litija poleg tradicionalnih oblik pomoči socialno ogroženim družinam organizira letovanja otrok in starostnikov. RKS OZ Litija je tudi v letošnjem letu organiziralo letovanje. Otrokom je bilo omogočeno letovanje po najnižji ceni, nekateri pa so letovali celo brezplačno. Da smo lahko omogočili staršem otrok najnižji prispevek za letovanje, so nam omogočili Ministrstvo za zdravje in donatorji. Z Zdravstvenim domom Litija sodelujemo že vrsto let, predvsem pri organizaciji in izvajanju zdravstvenega letovanja otrok, sodelovanje z ZD pa poteka tudi pri drugih nalogah s področja dejavnosti RKS OZ Litija.

Letovanje otrok v zdravilišču Punat, otok Krk

Prva skupina otrok je odšla na letovanje v Punat, letovali so od 7. do 17. 7. 2024. Na letovanju je bilo organiziranih veliko aktivnosti. Otroci so plavali, supali, igrali družabne igre, telovadili itd. Uživali so na izletu z ladjico v mesto Krk. Organizirane so bile štafetne igre, večerno kopanje, pokaži, kaj znaš, športne igre itd. Letovanje je za udeležence prehitro minilo.

Letovanje v zdravilišču RKS Debeli rtič

Letovanje je za otroke posebno doživetje, posebno pa še za otroke iz socialno šibkih družin. Predvsem pa so pomembni medsebojno druženje, pogovori, tkanje prijateljskih vezi in čim več lepših preživetih in doživetih dni. V Zdravilišču RKS Debeli rtič si prizadevajo, da bi bilo bivanje otrok čim bolj pestro, zanimivo in razgibano. Letovanje je potekalo od 21. do 29. 8. 2024. Otroci so uživali, plavali, telovadili, se igrali družabne igre, sodelovali v tematskih večerih, delavnicah. Organizirali smo tudi izlet z ladjico v Koper.

Brezplačno letovanje otrok v zdravilišču RKS Debeli rtič

Rdeči križ Slovenije vsako leto pripravi načrte letovanj socialno ogroženih otrok z namenskimi sredstvi FIHO in namenskimi donatorskimi sredstvi – Radio 1, akcije Pričarajmo nasmeh, Peljimo jih na morje in Teden dobrodelnosti. Podjetje TUŠ je letos že 22. leto zapored namenilo sredstva za brezplačno letovanje 500 socialno ogroženih otrok. Strokovne službe so za otroke na tedenskem preživljanju počitnic pripravile pester animacijski program, ki spodbuja nova spoznanja, smeh in sprostitev, številne ustvarjalne delavnice in različne športne aktivnosti, izlet z ladjico, kopanje in učenje plavanja, zabavo z glasbo in plesom in še in še. Za mnoge otroke so to edine počitnice, ki jih lahko preživijo brezskrbno, mnogi med njimi pa tudi prvič vidijo in zaplavajo v morju. Po razdelilniku je z namenskimi sredstvi Radia 1 in Pričarajmo nasmeh 2024 – TUŠ z našega območja brezplačno letovalo 17 otrok v terminu 16.–23. 7. 2024. Predloge za letovanje otrok so nam poslali iz krajevnih organizacij.

Nagradni izlet

Učence, ki so se udeležili 23. preverjanja znanja iz prve pomoči, njihove mentorje in ostale sodelujoče smo povabili na nagradni izlet, ki smo ga organizirali 22. 6. 2024. Z avtobusom smo se odpravili proti slovenski obali. Vmes smo naredili kratek postanek na postajališču Ravbarkomanda, kjer smo otrokom razdelili malico. Najprej smo se odpeljali v Lucijo, kjer smo bili v piceriji Santalucia dogovorjeni za kosilo. Po kosilu je bil čas za podelitev priznanj ekipam, udeležencem ter njihovim mentorjem za sodelovanje na 23. območnem preverjanju znanja iz prve pomoči in gibanja Rdečega križa. Zahvale smo podelili tudi sodelujočim prostovoljkam. Po uradnem delu smo se odpravili v Portorož. Ker je bilo morje toplo, je sledilo kopanje in uživanje v morski vodi. Po prijetno preživetem dnevu smo se domov vrnili v večernem času.

Teden Rdečega križa

Ob Tednu Rdečega križa smo razpisali likovni natečaj na temo »Tebi v pomoč, človek«. Risbice smo prejeli iz PŠ Dole pri Litiji ter iz PŠ Primskovo.

Učenci 1. in 2. razreda PŠ Dole pri Litiji:

Učenci Podružnične šole Primskovo:

Mentoricam in učencem se zahvaljujemo za sodelovanje na natečaju, nastale so čudovite risbe.

Drugi gasilski vikend vintarjevške mladine

Avtorji članka: mentorji PGD Vintarjevec

Od 22. do 25. 8. je na posestvu Šuštar v Vintarjevcu potekal drugi gasilski vikend vintarjevške mladine. Zbrala se je druščina 18 vintarjevških mladih gasilcev, ki so preteklo leto pridno hodili na redne tedenske vaje in se udeleževali različnih tekmovanj.

Mentorji PGD Vintarjevec smo se letos odločili, da se gasilski vikend podaljša še za en dan. Pripravili smo res pester in aktiven program, saj sta namen tabora predvsem druženje in zabava otrok, seveda pa nismo pozabili tudi na izobraževanje in ustvarjanje. Sonce in idealne temperature so nas spremljale vse dni, tako da smo bili zelo aktivni na športnem področju, saj nam je lokacija nudila res širok nabor možnosti. Otroci so se pomerili v orientaciji, športnih igrah na mivki, vodnih igrah, tekmovanju na vodni drči ter odšli na daljši pohod proti Svetemu večeru. Preizkusili smo se tudi domišljijsko, saj smo izvedli delavnico ustvarjanja s kamni, na kateri so nastale čudovite umetnine, ter delavnico o ekipnem delu in odnosih. Manjkala ni niti operativna delavnica s poveljnikom društva. Luka Zorenč in Luka Nejc Končina sta mladim predstavila veščine preživetja v naravi. Obiskali so nas tudi gasilci iz PGD Zagorje - mesto in se pripeljali na obisk z vozilom GVC - 3 Tatra Force 30/100, ter mladi gasilci iz PGD Kostrevnica. Večere smo preživljali ob ognju, ob katerem smo pekli hrenovke, penice ter koruzo, imeli smo pravi pižama party, zadnjo noč pa večina otrok (in mentorjev) ni spala, saj je potekala zanimiva kraja zastave. Za zaključek smo pripravili zabavo na vodni drči za širšo javnost, na katero je prišlo veliko obiskovalcev.

Zelo smo hvaležni g. Marjanu Šuštarju za možnost koriščenja vrhunske lokacije in za vse dobrote, ki nam jih je podaril, ter za vožnjo s kočijo. Iskrena hvala vodji tabora Kristini Verbajs, vsem mentorjem, kuharicama, pomočnikom, izvajalcem delavnic, sponzorjem, donatorjem ter vsem, ki so pomagali izvesti ta tabor na takšen ali drugačen način, ki bo otrokom brez dvoma ostal v spominu za vedno. Iskrena hvala tudi županu Blažu Izlakarju za njegov obisk in prispevek. Na koncu pa se najlepše zahvaljujemo tudi vsem staršem za njihovo zaupanje ter možnost, da z otroki ustvarjamo skupne spomine. Mi smo zelo uživali in že pridno načrtujemo aktivnosti za naprej ter se veselimo naslednjega tabora.

Z gasilskim pozdravom NA POMOČ!

Danska kot učiteljica kreativnosti, Art Brut za vključujoče, inovativno in povezano Zasavje

Avtorica članka: Urška Ostrožnik, mentorica VDC Zasavje

Izkustveno učenje šestih zaposlenih VDC Zasavje na Danskem v mestu Randers. V okviru Erasmus+ projekta pod okriljem nacionalne agencije CMEPIUS smo imeli priložnost doživeti edinstveno izkušnjo mobilnosti v mestu Randers na Danskem. Pot nas je popeljala skozi raznolike kulturne krajine, bogate z umetnostjo in navdihujočimi praksami, ki so nas obogatile z novimi spoznanji, idejami in veščinami, ki jih bomo sedaj prinesli v Zasavje.

Na Danskem smo se osredotočili na raziskovanje in razumevanje koncepta Art Brut – umetniškega izraza, ki presega ustaljene okvire in ponuja prostor ustvarjalnosti brez pravil in omejitev. Art Brut je znan kot surova umetnost, vključuje dela umetnikov, ki delujejo zunaj tradicionalnih umetniških krogov. Njihova dela izražajo pristnost, iskrenost in spontanost, kar je v popolnem soglasju z našim ciljem ustvarjanja vključujoče in inovativne skupnosti naših uporabnikov VDC Zasavja. Obiskali smo Gaja muzej, šolo Snurretoppen v Horsensu, kjer so nam mentorji pripravili izvirno ustvarjalno delavnico. Navdihujoč je bil tudi muzej Jorn v Silkeborgu, v katerem smo občudovali dela Asgerja Jorna, enega vodilnih predstavnikov eksperimentalne umetnosti. Na Danskem smo se naučili, kako pomembno je ustvarjati v okolju, ki spodbuja participacijo in daje prostor inovativnim idejam. Pri tem je ključnega pomena izkustveno učenje, pri katerem udeleženci aktivno sodelujejo v procesu in s tem poglabljajo svoje razumevanje ter razvijajo nove veščine. Z novimi pridobljenimi znanji in izkušnjami smo se vrnili v Zasavje, kjer bomo za naše uporabnike pripravili vrsto ustvarjalnih delavnic. Te delavnice bodo zasnovane tako, da bodo spodbujale individualno izražanje, eksperimentiranje z različnimi materiali in tehnikami ter razvijanje lastnega umetniškega sloga. Naše delo pa ne bo ostalo omejeno le na delavnice. Zaključili ga bomo z razstavo v KC DD Zagorje v novembru, ki bo javnosti predstavila rezultate našega skupnega ustvarjanja.

Financira Evropska unija NextGenerationEU

Razvojni center Srca Slovenije

Avtorica članka: Jasna Presečki

JAVNI RAZPIS ZA INOVATIVNE PROJEKTE ZA MSP-JE S PODROČJA TURIZMA

Razvojni center Srca Slovenije v okviru projekta ST3ER vabi vsa mikro, mala in srednje velika podjetja, ki imajo registrirano dejavnost v eni od občin Dol pri Ljubljani, Kamnik, Litija, Lukovica, Moravče in Šmartno pri Litiji, k prijavi na javni razpis za inovativne projekte s področja turizma, ki nagovarjajo zeleni ali digitalni prehod.

Objavljen je javni razpis za inovativne projekte za MSP-je s področja turizma!

MSP-je, ki bi želeli prijaviti inovativne projekte s področja dvojnega prehoda v turizmu, digitalnega in zelenega, vabimo, da si preberete objavljeni javni razpis.

Kaj je ST3ER? ST3ER je evropski projekt, ki je financiran v okviru programa SMP COSME in spodbuja inovacije pri MSP-jih na področju turizma. Povečuje odpornost turizma, spodbuja trajnostne prakse in podpira evropske cilje dvojnega prehoda.

Zakaj se prijaviti na javni razpis projekta ST3ER? Izbrani MSP-ji bodo prejeli:

- financiranje: **25.000 € za posamezne inovacijske projekte in 30.000 € za sodelovalne inovacijske projekte, pri čemer se 20 % sredstev prejme pred začetkom izvedbe**, 30 % sredstev se dodeli na sredini ter 50 % na koncu izvedbe projekta;
- mentorstvo: **30 ur individualnega svetovanja** ena na ena s strani izbranih slovenskih in mednarodnih mentorjev iz vnaprej določene mentorske baze;
- usposabljanje: sodelovanje v vsaj treh brezplačnih **spletnih izobraževalnih modulih**;
- udeležbo na **dogodkih** ST3ER;
- članstvo v **spletni skupnosti** ST3ER.

MSP-ji lahko prijavite eno od naslednjih **kategorij projektov**:

1. **Posamezni inovacijski projekti MSP – 25.000 €** subvencije. Za MSP-je, ki se osredotočajo na izzive digitalnega in/ali zelenega prehoda.
2. **Sodelovalni inovacijski projekti – 30.000 €** subvencije na projekt. Partnerstva najmanj dveh in največ štirih MSP-jev, usmerjenih v inovativne ukrepe za zmanjšanje ogljičnega odtisa ali druge zelene prakse.

Upravičeni stroški:

- orodje in/ali tehnološke rešitve (max. 20 %),
- oprema (tudi programska oprema) (max. 15 %),
- potni stroški za udeležbo na ST3ER dogodkih (do 15 %),
- oglaševanje, promocija in komuniciranje,
- storitve zunanjih svetovalcev,
- mentorske storitve (do 10 %),
- neodbitni DDV.

Prijavitelji so lahko MSP-ji iz občin Dol pri Ljubljani, Kamnik, Litija, Lukovica, Moravče in Šmartno pri Litiji, ki imajo registrirane naslednje dejavnosti:
- dejavnosti na področju nastanitev in gostinstva,
- R – kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti,
- J – informacijske in komunikacijske dejavnosti,
- S – druge storitvene dejavnosti.

RAZVOJNI CENTER SRCA SLOVENIJE
DEVELOPMENT CENTRE OF THE HEART OF SLOVENIA

Projekti se morajo začeti izvajati najkasneje 1. 12. 2024 in trajajo najmanj 9 in največ 12 mesecev.
Javni razpis je odprt do 30. 9. 2024.

Ne zamudite priložnosti za preobrazbo vašega turističnega podjetja! **Javni razpis, navodila in prijavni obrazec so dostopni na povezavi** https://www.st3er.eu/calls-for-projects/call1/.

Kontakt za slovenske MSP-je: mojca.stepic@razvoj.si

ST3ER

POSTANI ROKOMETAŠ, VPIŠI SE ZDAJ!

Avtor članka: Ernest Mrzel

Rokometno društvo Herz Šmartno

Pridružite se našim rokometnim treningom ob začetku novega šolskega leta! Otroci bodo spoznali nove prijatelje, se zabavali in razvijali športne veščine. Pod vodstvom izkušenih trenerjev bodo odkrili čar te dinamične igre, se naučili timskega dela in postali del družine **RD HERZ ŠMARTNO**.

Vabimo vse fante od 1. do 9. razreda OŠ in dekleta od 1. do 4. razreda OŠ, ki jih zanima rokomet, da se vpišejo v rokometno šolo.

Vpišete se lahko preko elektronskega obrazca ali pa se oglasite na enega izmed treningov mlajših selekcij RD HERZ Šmartno v Dvorani Pungrt.

Za več informacij nas lahko pokličete na mobilne številke:
M17 – kadeti (2008/2009): 041 662 358 Gorazd Potočnik
M15 – SDA (2010) in M14 – SDB (2011): 040 862 098 Aljaž Sadar
M13 – MDA (2012/2013): 031 766 215 Filip Gradišek
M11 – MDC (2014): 040 557 255 Jani Peterlin
mini rokomet (2015/2016): 040 557 255 Jani Peterlin
osnovna selekcija (2017 in ml.): 031 359 836 Aleš Šmejc

SPLOŠNE INFORMACIJE: 040 629 384

Nove člane vpisujemo cel mesec september, zato vljudno vabljeni med nas!

Tradicionalni Dan jagod in špargljev na Bregu pri Litiji

Avtorica članka: Barbara Mandelj

Kot veli tradicija, smo se letos zbrali že na 14. tradicionalnem Dnevu jagod in špargljev, ki se je odvijal v nedeljo, 26. 5. 2024, na Bregu pri Litiji.

Na dogodku smo uživali v kulinaričnih dobrotah iz jagod in špargljev ter sončnem vremenu, ki nam je bilo zares naklonjeno.

Obeti za izvedbo dogodka so bili letos precej slabi. Več kot teden dni slabega vremena in slabe vremenske napovedi tudi na dan dogodka nam niso dajali veliko upanja za uspešno izvedbo. Ker smo si vsi v Društvu za razvoj podeželja LAZ zares želeli, da bi bil letošnji dogodek uspešen in bomo lahko pokazali naše novosti v ponudbi, nam je višja sila namenila čudovito sončno nedeljo, ki je na Breg pri Litiji pripeljala številne obiskovalce.

Letošnje novosti v ponudbi so bili skutni štruklji. Obiskovalci so imeli možnost, da si izberejo takšne s špargljevo ali jagodno omako.

Povpraševanje po njih je bilo veliko, kar nas zelo veseli. Poleg skutnih štrukljev z jagodno in špargljevo omako so obiskovalci lahko poskusili tudi testenine (fuže) s špargljevo omako in piščancem ter prodniško rezino.

Na največji stojnici na dogodku so obiskovalci lahko kupili slovenske jagode in šparglje, domače sibirske borovnice ter odlične jagodne sladice – torte in rezine izpod rok naših pevk ŽPZ LAZ.

Za najbolj lačne in žejne na dogodku nista manjkala niti meso z žara in bogata ponudba alkoholnih in brezalkoholnih pijač. Letošnja novost je bil brezalkoholni Hugo, ki smo ga člani društva pripravili sami. Gre za domač bezgov sirup, bogat z dodatki (limone, pomaranče, jagode, šparglji in meta ter seveda ledene kocke).

Na dogodku so si obiskovalci lahko ogledali bogato ponudbo, ki so nam jo pripravili lokalni ponudniki domače obrti in rokodelci. Ponudba je segala od domačega olivnega olja, mlečnih izdelkov (sirov, skut, jogurtov), domačega kruha, peciva, domačih čajev do ročno šivanih izdelkov. Na dogodku nista manjkala niti dobra domača in zabavna slovenska glasba ter srečelov.

Vsem obiskovalcem se iskreno zahvaljujemo za obisk in upamo, da se prihodnje leto ponovno vidimo na tradicionalnem, že 15., Dnevu jagod in špargljev.

Blagor zvestim – oratorij 2024

Avtorica članka: Zala Kokalj

Mnogi težko pričakujejo prvi julijski teden, ko župnijsko dvorišče zajame glasen živžav razposajenih otrok in animatorjev. Oratorij za pet dni narekuje prav poseben ritem, ki prepleta kopico različnih dejavnosti, predvsem pa tudi v sproščenem poletnem času usmerja k bistvenemu. Letos se ga je udeležilo rekordnih 47 animatorjev in 102 otroka.

Program po vsej Sloveniji je potekal pod zgledom svetopisemskega preroka Daniela. Časi, ki jih je preživel v sužnosti na babilonskem dvoru, so bili v marsičem podobni današnjim, zato ni bilo težko iskati vzporednic pri spoznavanju vrednot. Odkrivali smo, kako preko molitve oblikujemo svoj odnos z Bogom; razmišljali smo o lastni zvestobi, ki jo je še posebej težko ohranjati v težkih trenutkih; opazovali smo, kaj nam je v današnji družbi pomembno, ko smo spoznavali čistost in spoštovanje svetega ter teden sklenili z zavedanjem, da nam Bog vedno obljublja svoje varstvo. Vse našteto smo vpletli v vsakodnevne igre, kateheze, delavnice in petje. Otroci so posebej težko pričakovali romanje, vodne igre in petkove posebne delavnice, ki so jih izvedli člani PGD Šmartno, Policijske postaje Litija, Šmarskih pritrkovalcev, Tamburaškega orkestra Šmartno in Zdravstvenega doma Litija, za kar se jim še enkrat zahvaljujemo. Krasen teden smo sklenili z zahvalno sveto mašo, pri kateri nismo pozabili na vse, ki so pripomogli k izvedbi oratorija (Frtica, d. o. o., Simon Pevec, s. p., Gostilna Krznar, Matej Vodišek in vsi, ki ste prinesli pecivo ali druge dobrote). Za tem smo še zadnjič zapeli himno, zvili oratorijsko zastavo in si pomahali v slovo do prihodnjega leta.

RD Herz Šmartno

Avtor članka: Ernest Mrzel

Rokometno društvo Herz Šmartno

ROKOMETNO DRUŠTVO HERZ ŠMARTNO VSTOPA V NOVO SEZONO 2024/25

Članska ekipa je z začetkom avgusta pričela s pripravami na novo sezono, ki jo bo tudi letos igrala v 1. B rokometni ligi (1. B SRL). Ob koncu sezone 2023/24 so se na »Dnevu rokometa« od igranja rokometa poslovili Jernej Žižek, Urban Jerina, Grega Močnik in Jakob Zupan. Naš najboljši strelec minule sezone, Luka Rozina, je odšel na posojo k prvoligašu RK Sviš iz Ivančne Gorice.

Naše članske vrste so pred novo sezono okrepili **Rene Bučar**, ki se vrača v pogon po nekaj letih odsotnosti, posojen igralec iz vrst RK Sviša **Nal Roš Omahen**, posojen igralec iz vrst RK Trebnje **Aleksander Kuzmanović**, iz vrst MRK Ljubljane je k nam prestopil **Urh Boris Novak**, iz Avstrijske ekipe Graz pa je k nam prestopil stari znanec naše dvorane **Jakob Pelko**.

Čelo strokovnega dela članske ekipe je po štirih polnih sezonah zapustil Aleš Šmejc. Njegovo mesto glavnega trenerja bo v novi sezoni zapolnil Robert Šafarič, ki je do sedaj vodil ekipi kadetov in SDA. Njegov pomočnik bo Filip Gradišek, ki bo v letošnji sezoni vodil tudi mladinsko ekipo. Posebne treninge vratarjev bo vodil kapetan Midhad Muratovič. Vodja članske ekipe bo tretje leto zapored Jože Repovš.

Članska ekipa se je pred sezono mudila tudi na pripravljalnih tekmah. Ekipa je svojo fizično pripravo in taktične zamisli testirala s

tekmeci iz Grosuplja, Dobove, Sevnice, Radovljice in Ivančne Gorice.

Nova sezona se je za naše člane začela 13. 9. ob 19.00 na gostujoči tekmi z ekipo Velike Nedelje. Vsi prisrčno vabljeni 21. 9., ko bo na vrsti prva domača tekma sezone 2024/25 v Dvorani Pungrt, da z bučnim navijanjem podpremo naše šmarske rokometaše na poti do dveh točk proti nasprotniku RK Dol TKI Hrastnik.

Vse novosti glede nove sezone in spremljanja tekem bomo kot vedno objavljali na naši Facebook, Instagram in tudi TikTok strani, na katerih si lahko ogledate vse zadnje novice in druge vsebine. Gledalce vabimo k nakupu »klubskih podpornih kartic« za sezono 2024/25, ki med drugim omogočajo ogled vseh domačih tekem sezone, personalizirano podporno kartico in majico RD Herz Šmartno v vaši velikosti. ***»Borimo se za Šmartno!«***

ROKOMETNI TABOR PACUG 2024

Avtorji članka: Mentorji RD Herz Šmartno: Aleš, Bor, Jani, Jaka, Katjuša, Tim, Urban in Žiga.

V času od 25. do 29. 6. 2024 je potekal rokometni tabor Pacug 2024. V torek, 25. 6. 2024, smo se, 43 otrok in 8 mentorjev, vkrcali na avtobus ter se odpravili proti otroškemu letovišču v Pacug. Pot ni bila prenaporna in kaj kmalu smo bili že na našem cilju.

Razdelili smo se po sobah in razpakirali, kmalu za tem smo odšli na okusno kosilo. Sledil je kratek počitek in nato skok v morje. Konec dneva smo posvetili razvrščanju in poimenovanju skupin, ki smo jih tudi ocenili in nagradili. Prvi dan je minil hitro, saj smo bili polni energije.

Drugi dan nam jo je zjutraj zagodel dež. Namesto telovadbe so pred zajtrkom otroci izkoristili čas za pospravljanje sob. Po zajtrku se je začelo nebo jasniti, kar je pomenilo odhod na plažo. Po aktivnostih v vodi je sledilo kosilo, po kosilu pa vožnja z ladjico, ki so jo otroci, polni navdušenja, komaj čakali. Zvečer je bila organizirana tombola »Paci«, na kateri se je zmage razveselil Oliver, drugo mesto je pripadlo Tomu, tretje pa Luki.

Tretji dan smo pričeli s telovadbo pod vodstvom mentorja Žige. Po zajtrku so otroci merili moči v turnirju vlečenja vrvi in kazali svoje rokometno znanje na turnirju rokometa. Po napetih bojih smo se odpravili na plažo in po prijetnem plavanju in igrah v vodi smo se vsi skupaj zbrali za kosilo, na katerem smo uživali v okusni hrani in se pripravili na popoldanske aktivnosti. Popoldan smo preizkusili svoje znanje s kvizom, ki je vključeval različna vprašanja iz rokometa in drugih zanimivih tem. Otroci so se zabavali, tekmovali v znanju in se naučili veliko novega.

Predzadnji dan smo pričeli z jutranjo telovadbo. Dopoldne je bilo polno zabavnih aktivnosti: turnir v odbojki in vodne igre. Pred kosilom smo se osvežili s kopanjem v morju. Po kosilu smo se pomerili na tradicionalni tekmi med mentorji in otroki, na kateri so vsi pokazali svojo borbenost in športni duh. Zadnji večer smo zaključili s podeljevanjem nagrad najboljšim posameznikom in srečelovom, na katerem je vsakdo prejel svojo nagrado.

Zadnje jutro smo namenili pospravljanju in pakiranju, nato pa se počasi odpravili proti domu. V Šmartno smo z lepimi občutki in spomini prišli v opoldanskih urah.

Dragi rokometaši in rokometašice! Z vami smo preživeli čudovitih pet dni, za kar se vam zahvaljujemo. Prav tako upamo, da ste vsi uživali še bolj kot mi ter da se zopet vidimo na naslednjem rokometnem taboru, na katerem bo še bolj pestro in zabavno kot letos.

Dejavnosti za otroke v športnem parku Lupinica

Avtorica članka: Anita Kisovec

Športno društvo Lik združuje ljubitelje športa v krajevni skupnosti Kostrevnica in širše ter izvaja dejavnosti, ki so povezane z rekreacijo in športom. Pomemben del aktivnosti skozi vsa leta društvo usmerja v gibalni razvoj otrok.

Od pomladi do jeseni se že nekaj let izvajajo treningi nogometa za šolske otroke. Poleg treninga se izvajajo tudi turnirji med otroškimi ekipami v sodelovanju z okoliškimi društvi in nogometnimi klubi. V tem letu so se v maju pričele gibalne urice za otroke, stare od 5 do 7 let. Pri vadbi otroci preko igre in pripomočkov usvajajo naravne oblike gibanja in razvijajo osnovne motorične sposobnosti. V juliju se je v športnem parku uspešno zaključil tudi 4. otroški tabor ZLI-Kovci. Otroci se poleg gibanja pri dejavnostih zabavajo, družijo in imajo lepo.

Odbor za mladino Športnega društva Lik

Gal Hauptman v letošnji sezoni prvič med svetovno elito endura

Avtor članka: AMD Šentvid pri Stični

Svetovno prvenstvo v enduru ima v letošnji sezoni tudi slovenskega predstavnika v razredu Junior 1. Slovenske barve z licenco AMZS zastopa Gal Hauptman, sicer uveljavljen voznik motokrosa in lanskoletni državni prvak v razredu MX2 ter prvak v kategoriji crosscountry do 30 let.

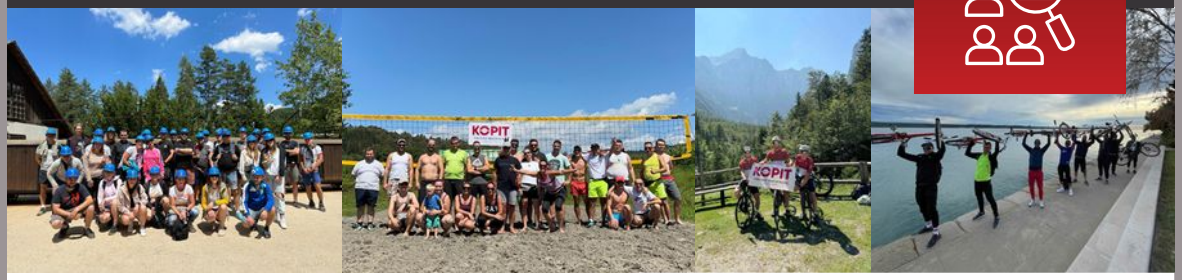
19-letni član AMD Šentvid pri Stični je konec junija v Italiji prvič nastopil na svetovni enduro tekmi. V treh dneh tekmovanja je imel priložnost spoznati, kako zahtevne so preizkušnje na tej ravni. S svojim nastopom je naredil zelo dober vtis in si z dvema enajstima mestoma nabral dragocene izkušnje za naslednjo dirko, ki se je odvijala sredi julija na Slovaškem. Na tej zelo zahtevni preizkušnji je dosegel dva odlična rezultata, še posebej pa je zadovoljen z nedeljskim, ko je zasedel 7. mesto. S temi uvrstitvami je potrdil, da ne zaostaja veliko za najboljšimi vozniki v svoji kategoriji.

Hauptman si v tej sezoni kilometrino na motorju uspešno nabira tudi na crosscountry dirkah v Sloveniji, tekmuje pa tudi v Italiji, kjer vozi italijansko enduro prvenstvo. Tako v Sloveniji kot v Italiji je neustavljiv in zaseda prvo mesto v skupnem seštevku.

Posebna zahvala gre vsem sponzorjem za pomoč. Vaša podpora pripomore k uresničevanju zastavljenih ciljev in doseganju boljših rezultatov: Herz, d. o. o., Kopit, d. o. o., Občina Šmartno pri Litiji, Avtoservis Soklič, d. o. o., Peskokop Kepa, d. o. o., Frtica, d. o. o., Akrapovič, d. d., KTM Seles moto, d. o. o., Larti, d. o. o., A3BUT šport, s. p., Športni center Grašca, d. o. o., Rajmax, d. o. o., Werner Müller racing team, Mastercard Športna akademija, AMD Šentvid pri Stični.

PROSTA DELOVNA MESTA:

1. SKLADIŠČNIK

2. CNC OPERATER/KA - NASTAVLJALEC/KA

3. POMOŽNI DELAVEC/KA V PROIZVODNJI

Preveri razpisne pogoje na www.kopit.si!

Karierna priložnost v lokalnem okolju

Urejeni delovni pogoji

Velike možnosti napredovanja

Družaben in sproščen kolektiv

Preveri razpisne pogoje preko QR kode ali obišči www.kopit.si/zaposlitve

KOPIT
PRECISE MACHINING

KGZ LITIJA

Kmetijsko gozdarska zadruga Litija z.o.o.,
Valvazorjev trg 3,
1270 Litija

AKCIJA KGZ LITIJA - PC Šmartno

Kruh Pastirski 1kg Žito **2.55€**

Zlati beli kruh 1kg Žito **3.39€**

Kajzerica 60g Žito, Don Don **0.19€**

Pletenka z makom 90g Žito **0.55€**

Pariška mini 400g KZ Sevnica **2.39€**

Tirolska salama Anton **9.49€/kg**

Šunka v črevu Anton **10.49€/kg**

Pršut rezani 500g **9.49€**

Kuhan pršut Kras **9.99€/kg**

Sir TRAPIST, Mlekarna Celeia **8.49€/kg**

Sir DOLINAR 300g, Mlekarna Celeia **3.69€**

Sir JOŠT President s proteini 370g **3.99€**

DOBRODOŠLI!

SPREMLJAJTE NAS TUDI NA FB!

www.kgz-litija.si

Ponudba velja do konca sept 2024 oziroma do prodaje zalog. Slike so simbolične.

Skupaj za zdravje

Kako pa kaj vaše zdravje? Imate občutek, da ste zaradi vse hitrejšega tempa življenja vedno bolj pod stresom? Morda ste v zadnjem času začeli v večji meri posegati po hitrih prigrizkih in sladkih pijačah? Ste napeti, ker vam je šef spet naložil nalogo več, čeprav bi jo lahko tudi kateremu drugemu sodelavcu? So vam vaši otroci ali vnuki v zadnjem času večkrat omenili kronične nenalezljive bolezni? Brez skrbi – **tukaj smo za vas mi**, tim iz Zdravstvenega doma Litija, ki deluje na področju ohranjanja in izboljšanja zdravja. Delujemo v okviru obveznega zdravstvenega zavarovanja, zato bo debelina vaše denarnice ostala enaka. Besedne zveze »dolge čakalne vrste« ni v našem besednjaku. Smo del preventivnega, nacionalnega programa **Skupaj za zdravje**, ki obsega tri sklope.

1). Preventivni pregled v ambulanti družinske medicine/referenčni ambulanti

Naše prijazne medicinske sestre vas bodo izmerile od glave do pet in povprašale o vašem življenjskem slogu (pri tem svečano prisegamo, da nočno iskanje prigrizkov ostane med nami). Deležni boste tudi kratkega svetovanja za zdrav življenjski slog in krepitev duševnega zdravja.

2). Skupinske delavnice in individualna svetovanja

Usposobljeni strokovnjaki (medicinske sestre, psihologa, dietetik, fizioterapevt in kineziologinja) vam bodo pomagali na področju zdravega življenjskega sloga, telesne dejavnosti, duševnega zdravja,
tveganih vedenj (kajenje, tvegano pitje alkohola) in sladkorne bolezni tipa 2.
V centru ste dobrodošli vsi – otroci, mladostniki, odrasli in starejši.

3). Aktivnosti za krepitev zdravja v lokalni skupnosti

Če vam je v družbi lažje, so naše aktivnosti (občinski preizkus hoje na 2 km in ostale aktivnosti za krepitev zdravja) v lokalni skupnosti kot nalašč za vas. Izvajamo tudi promocijo zdravja na delovnem mestu, povezujemo pa se tudi z nevladnimi organizacijami.

Kje nas najdete?

Zdravstveni dom Litija, Center za krepitev zdravja,
Cesta komandanta Staneta 2,
1270 Litija

ckz@zd-litija.si

065 / 556 - 064

Naša vrata so vam odprta, saj je je vaše zdravje naša prioriteta. Kontaktirajte nas, veselimo se vašega obiska.
Zdravstveni dom Litija, Center za krepitev zdravja

Mizarstvo Boštjan

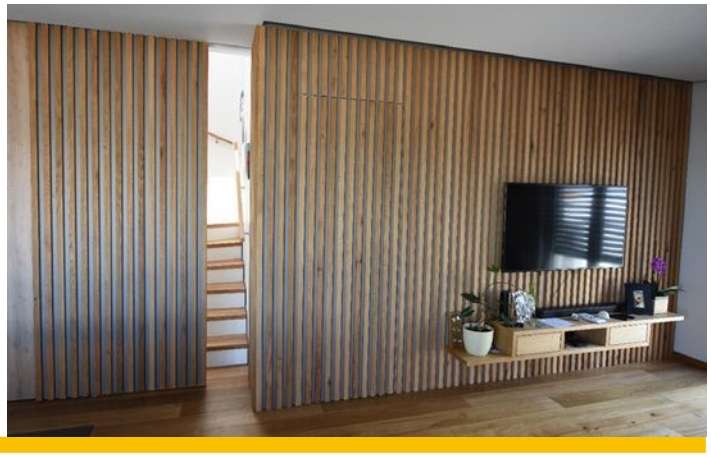
Avtor članka: Mizarstvo Boštjan

Smo mlada druga generacija družinskega podjetja, ki se že deveto leto uveljavlja s proizvodnjo kakovostnega pohištva po meri.

Izdelujemo vse, kar si lahko posameznik oz. podjetje zaželi od pohištva. Kuhinje, jedilnice, spalnice, garderobne sobe idr. oz. vse, kar vam v hiši nudi udobnost za bivanje. V zadnjih letih smo opremili tudi veliko poslovnih prostorov, frizerskih salonov ter lepo število kazinojev po vsej Sloveniji, v ponudbi pa imamo tudi lesene terase iz IPE Tabaco in lesene fasade.
V podjetju smo trije zaposleni, ki res dajemo dušo in srce v izdelavo pohištva, zadovoljne stranke pa nas navdihujejo, da se nenehno izpopolnjujemo in le tako so naši izdelki vedno v koraku s časom in vedno bolj unikatni.

Mizarstvo Boštjan, s. p.
Mamolj 18a
1272 Polšnik
Mob: 031 279 934
medo.bostjan@gmail.com

Varna uporaba zdravil na poti do zdravja

Avtorica članka: Alenka Uršič, mag. farm.

Zdravila so namenjena zdravljenju in preprečevanju bolezni, prehranska dopolnila pa dopolnjevanju prehrane, ko ta ne pokrije vseh potreb po hranilih. V lekarni vam nudimo strokovno svetovanje pri izbiri in uporabi izdelkov, svetujemo ukrepe za izboljšanje zdravja, včasih pa vas za hitrejšo rešitev vaše težave napotimo k zdravniku.

Zavedamo se, da v lekarni za pultom ob dvigu ali nakupu zdravil ni dovolj časa in dovolj zasebnosti za poglobljen pogovor o zdravilih, zato vam sedaj nudimo dodatno storitev, ki se imenuje Pregled uporabe zdravil. To je individualen pogovor z magistrom farmacije, ki vam bo poskušal s koristnimi nasveti zagotoviti, da bolje spoznate svoja zdravila in jih pravilno ter ustrezno uporabljate.

Za termin posveta se vnaprej dogovorimo. Tako imamo na voljo dovolj časa, da vam lahko odgovorimo na vaša vprašanja, povezana z uporabo zdravil, ki vam jih je predpisal zdravnik, in o ostalih zdravilih, prehranskih dopolnilih in drugih izdelkih za varovanje zdravja, ki jih uporabljate. Na delovanje zdravil in drugih izdelkov lahko vpliva tudi hrana, na izide zdravljenja in vaše zdravje pa tudi vaše navade in življenjski slog, zato bo pogovor tekel tudi o tem. Pogovor je zaseben in poteka v ločenem prostoru, ne ob izdajnem pultu.

Pregled uporabe zdravil je priporočljiv za vsakogar, ki za odpravo ali lajšanje zdravstvenih težav uporablja zdravila, izdana na recept ali brez recepta, prehranska dopolnila in druge izdelke. Še posebej je priporočljiv za vse, ki uporabljajo pet ali več zdravil sočasno in/ali več odmerkov zdravil na dan. Ne glede na število uporabljenih zdravil pa je nedvomno priporočljiv za vsakogar, ki se ne znajde najbolje s svojimi zdravili.

Ob zaključku pogovora magister farmacije za vas pripravi seznam zdravil in ga zapiše na osebno kartico zdravil, ki je namenjena boljšemu pregledu jemanja zdravil, priporočljivo pa jo je zdravniku predložiti tudi pri zdravniških pregledih. Osebna kartica zdravil je lahko koristen pripomoček tudi za svojce, ki sodelujejo pri zdravljenju z zdravili. Na njej so zapisane dodatne informacije, denimo kakšen je vpliv hrane na delovanje zdravil, ali se tablete lahko drobijo, ali se kapsula zdravila lahko odpre, kako shranjevati zdravila, ali zdravilo vpliva na sposobnost pri vožnji in delu s stroji ipd.
Se želite pogovoriti o svojih zdravilih? Bi se radi prepričali, če pravilno uporabljate? Imate kakršno koli drugo vprašanje glede vaših zdravil?
Za več informacij vprašajte v kateri od naših lekarn in se dogovorite za termin.

V spomin: Vinko Brčan

Avtorji članka: tvoji prijatelji in ekipa Petek zvečer

Vinko Brčan … Živel si dostojno in pošteno, zato si ob odhodu zaslužiš naše spoštovanje in hvaležnost!

Dragi Vinko! 21. 8. dopoldne si se odpravil na vožnjo proti Zagorju ob Savi. Na pot, iz katere se nisi vrnil med nas, ampak si jo nadaljeval proti mavrici. Na to pot so v nekaj urah po tvoji smrti poslali tudi tvojega psička. V življenju redko srečamo ljudi, ki kljub mnogoterim preizkušnjam in trpljenju, ki pride v življenje zato, ker je izven našega nadzora, izžarevajo toplino, empatijo in globoko človeškost. Tak človek si bil naš dragi Vinko. Tvoja pot ni bila lahka; življenje ti ni prizanašalo. Kljub temu pa nisi nikoli dovolil, da bi te zlomili.

Vinko, bil si naš vrstnik in prijatelj. V tebi je domoval redko viden preplet trdoživosti in nežnosti. Vse, kar si počel, si počel z zanosom in predanostjo in v to vložil vso svojo energijo ter bil zato utemeljeno prepričan, da delaš prav. Tvoje življenje je bilo kot odprta knjiga, polna poglavij, ki jih mnogi nikoli ne bi želeli prebrati. Toda prav ta poglavja dajejo vpogled v tvoja hrepenenja. Ko gledamo tvoje življenje, pridemo do spoznanja, da ni pomembno, kako trdo udarja življenje, ampak kako vztrajamo kljub vsem udarcem.

Spominjali se te bomo po tvojem kljubovanju stiskam, s katerimi ti življenje ni prizanašalo, poštenem delu, prijaznem odnosu do vseh nas, trenutkih, ki smo jih skupaj preživljali in si jim bil vedno s svojo vedrino vir pozitivne energije, sproščenosti in povezanosti. Ljubil si šport.

Dolga leta si bil nogometni vratar, rad si kolesaril in hodil v hribe. Bil si ponosen, da si lahko pel v pevskem zboru.

Ko razmišljamo o Vinku in njegovi poti, na kateri se je bil vedno pripravljen soočiti z življenjskimi preizkušnjami, pridemo do spoznanja, da je mogoče najti moč tam, kjer se zdi, da je ni. V majhnih stvareh, kot so bili sprehod s tvojim psičkom, pogovor ob pivu, uživanje v spokojnosti narave, v katero si rad zahajal, ustvarjanje v tvoji delavnici.

Vinko, s tvojim odhodom v spokoj se je od nas poslovil človek z veliko začetnico, ki nam je bil blizu; človek, ki je s svojo prisotnostjo in prijateljstvom obogatil naša življenja. Čeprav te ni več med nami, bo spomin nate za vedno ostal v naših srcih.

LOVSKA DRUŽINA ŠMARTNO PRI LITIJI

Spoštovani lastniki kmetijskih zemljišč!

Mineva 70 let odkar so naši predhodniki ustanovili Lovsko družino Šmartno pri Litiji.

Njim v spomin in v počastitev našega zglednega sodelovanja Vas lepo vabimo, da skupaj proslavimo lovski praznik, ki bo v soboto, 14. septembra 2024, ob 11. uri v športni dvorani na Pungrtu.

Po končani slovesnosti ste vabljeni na pogostitev in druženje.

Člani LD Šmartno pri Litiji

Smrt pusti bolečino,
ki je sami ne moremo
ozdraviti.
Ljubezen pusti spomin,
ki ga nihče ne more vzeti.

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj nas je zapustil naš dragi mož, ati in ata

FRANCI REPINA,

1948–2024.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče, sožalnice in ostale darove. Zahvaljujemo se tudi zaposlenim v DSO Tisje za oskrbo. Posebna zahvala PGD Kostrevnica za častno stražo. Zahvala pogrebni službi KSP Litija, pevcem, trobentaču in litijskemu kaplanu za lepo opravljen obred slovesa ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Vse na svetu mine,
vse se spremeni,
le spomin na vaju
ostaja in živi

V SPOMIN

Minilo je že 32 let, odkar te je kruta usoda odtrgala od nas, dragi sin in brat

ROMAN REPINA,

1973–1992.

Hvala vsem, ki postojite ob njegovem mnogo preranem grobu in ga ohranjate v lepem spominu.

Pogrešamo te.

Vsi vajini

ZAHVALA

S težkim srcem sporočamo, da je prenehalo biti srce našega dragocenega očeta, dedka, pradedka in tasta.

ALEKSANDER MELHIOR GROŠELJ

13. 12. 1929–23. 6. 2024

iz Leskovice pri Šmartnem

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje in tolažilne besede, darovane sveče, cvetje in daritve svetih maš, župniku Marku Mohorju Stegnarju za lepo opravljen obred. Prav tako se zahvaljujemo vsem, ki ste se na kakršenkoli način spomnili našega ljubljenega. Še posebej izrekamo globoko hvaležnost sinu Petru za njegovo nesebično skrb, gospe Miji Loc za nego, patronažni službi Litija in KSP Litija.
Ata, spominjali se te bomo po tvoji ljubezni, delavnosti in poštenosti!
Počivaj v miru.

Vsi njegovi

Ni večje bolečine
kot v dneh žalosti
nositi v srcu
srečnih dni spomine.
(Dante)

ZAHVALA

V 71. letu starosti nas je po težki bolezni zapustil dragi oče, tast in dedi

ALOJZIJ MANDELJ

s Staretovega trga 21, Šmartno pri Litiji.

Ob boleči izgubi našega očeta se zahvaljujemo vsem za izrečeno sožalje, podarjene svete maše, cvetje in sveče.
Iskrena hvala duhovniku g. Marku Mrlaku, pevcem za sočutno petje, pogrebni službi ter praporščakom Zveze veteranov vojne za Slovenijo.

Hvaležni smo vsem, ki ste bili del njegovega življenja, ste ga imeli radi in ga boste ohranili v lepem spominu.

Žalujoči: vsi njegovi

Ni te več na vrtu, ne v hiši,
nič več glas se tvoj ne sliši.
Če lučko na grobu upihnil bo vihar,
v naših srcih je ne bo nikdar.

ZAHVALA

Po hudi bolezni nas je zapustila naša draga

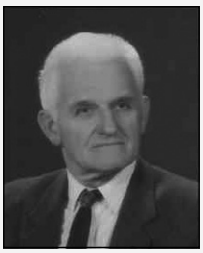
ANICA SKUBIC,

po domače Mežnarjeva mama, z Velike Štange,

23. 3. 1947–11. 8. 2024.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam ob težki izgubi stali ob strani, izrekli sožalje, darovali cvetje, sveče, svete maše in darove za cerkev. Iskrena hvala vsem, ki ste našo drago Anico v tako velikem številu pospremili na njeno zadnjo pot. Zahvaljujemo se osebju v DSO Tisje, župnikoma g. Janezu Ferležu ter g. Božidarju Ogrincu, pogrebni službi, pevcem, trobentaču za zaigrano tišino ter Sonji Perme za prebran ganljiv govor.

Žalujoči: sin Janez in hčerka Slavi z družinama

V SPOMIN

Mineva osem let, odkar se je od nas za vedno poslovil naš najdražji

FRANC HOSTNIK

(10. 1. 1926–23. 9. 2016)

iz Šmartnega pri Litiji, Grumova cesta 14.

Pogosto mu namenimo nekaj tihih utripov naših src.

Močno ga pogrešamo soproga Slavi, sin Boštjan s soprogo Jelko in hči Urška ter vnuki Boštjan, Domen in Klemen z Ano in Sofijo.

Delo, skrb in trpljenje
tvoje je bilo življenje.

ZAHVALA

Za vedno nas je zapustila naša draga mama

MARIJA SAVŠEK

iz Vintarjevca,

19. 8. 1926–29. 5. 2024.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem za izrečeno sožalje, besede tolažbe, za podarjene sveče in denarno pomoč. Zahvala gospodu Andreju Jerantu za organizacijo pogreba, gospodu župniku Marku Mohorju Stegnarju za opravljen obred, govornici za ganljive besede slovesa, KSP Litija, pevcem in trobentaču. Zahvala tudi osebju Doma Tisje, Črni Potok za vso skrb in nego, sodelavcem KGZ Litija ter skupini Uživačice.
Vsa toplina njenega srca bo ostala vedno z nami.
Žalujoča hči Pavla z družino

Ni te več na vrtu, ne v hiši,
nič več glas se tvoj ne sliši,
če lučko na grobu upihnil bo vihar,
v naših srcih je ne bo nikdar.

ZAHVALA

ob izgubi naše mame, babi in prababi

TEREZIJE AVSEC

z Velike Štange, Šmartno pri Litiji,

29. 3. 1931–18. 7. 2024

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izrečeno sožalje, cvetje in sveče. Hvala gospodu župniku za lepo opravljen obred, pogrebcem, pevcem in trobentaču.

Vsi njeni

Pater Venčeslav Marija Vrtovec – od letalca do redovnika

Avtor članka: Tim Šteferl

V tokratni številki Krajevnih novic obujamo zanimivo življenjsko zgodbo enega od patrov jezuitov, ki so med letoma 1947 in 1964 bivali na gradu Bogenšperk.

Venčeslav Vrtovec se je rodil 12. 9. 1894 v Velikih Žabljah pri Ajdovščini očetu Francu Vrtovcu in materi Mariji Črnigoj. Sprva se je šolal v Alojzijevišču v Gorici, šolanje pa je leta 1907 nadaljeval na goriški semeniški gimnaziji. Po prvem gimnazijskem letniku je bil sprejet v malo semenišče, kjer je nekoč bival že pesnik Simon Gregorčič. Zavod so v času Vrtovčevega šolanja prevzeli jezuiti in ob tem se je prvič seznanil z redovniškim življenjem. Takrat se je začel zanimati za duhovniški poklic, vendar so njegove ambicije poleti 1914 prekinili streli v Sarajevu, ki so svet pahnili v morijo. Oktobra 1914 je bil vpoklican v avstro-ogrsko vojsko, v bosansko-hercegovski jurišni oddelek, po vstopu Italije v vojno pa se je leta 1915 znašel na soški fronti. Konec leta 1916 je bil že častnik in je bil poslan v Novo mesto, kjer je opravil trimesečni tečaj za izvidnike s praktičnimi vajami na letalih albatros. Pozimi 1916 so ga dodelili v prvo avstro-ogrsko bombniško eskadriljo in poslali v Divačo, da bi vodil urejanje letališča. Do maja 1917 je opravil že nad 80 borbenih poletov, na katerih je fotografiral, bombardiral, streljal s strojnico, pogosto pa se je znašel tudi v smrtni nevarnosti. V deseti soški ofenzivi leta 1917 sta ga med Solkanom in Ajševico napadla dva italijanska lovca. Med spopadom je ena krogla zadela trup letala in Vrtovcu zdrobila nogo pod kolenom. Premestili so ga v Gradec, kjer so mu nogo rešili pred amputacijo. Kljub temu pa je moral do konca življenja pri hoji uporabljati palico.

Venčeslav Vrtovec kot avstro-ogrski poročnik in letalski opazovalec med prvo svetovno vojno (revija Na fronti)

Po okrevanju so ga poslali na prelaz Semmering, kjer je bila letalska opazovalnica za primer, če bi prišlo do letalskega napada na Dunaj. Tik pred koncem prve svetovne vojne novembra 1918 je prišel v Ljubljano, kjer se je dokončno odločil, da bo stopil med jezuite. Pred tem se je vrnil domov, da bi se poslovil od najbližjih. V Gorico je takrat že prišla italijanska vojska, Vrtovec pa je srečal avstrijskega podčastnika češkega rodu, s katerim sta se dogovorila, da bosta ukradla prizemljeno avstrijsko letalo, ki so ga zaplenili Italijani, in z njim poletela v Ljubljano. Podvig jima je uspel, sprva sta letalo usmerila proti Gorici, ker bi sicer Italijani zagotovo streljali nanju, nato pa sta letalo obrnila proti Ljubljani. Čez nekaj ur sta pristala na improviziranem vojaškem letališču v Šiški. Vrtovec je bil demobiliziran in se je nemudoma odpravil v jezuitski samostan v Šentandraž na Koroškem, nato pa ga je pot vodila v Zagreb, Innsbruck, Bosno in Belgijo. Leta 1931 se je vrnil v Ljubljano. Med drugo svetovno vojno je bil premeščen v Zagreb, po vojni pa se je ponovno vrnil v Ljubljano. Povojna oblast je leta 1947 jezuite iz Ljubljane izgnala na opuščeni grad Bogenšperk, kjer so ostali do leta 1964. Vrtovec je na Bogenšperk prišel leta 1948, leta 1952 je odšel za vodjo semenišča v Zadar, 1957 pa se je vrnil na Bogenšperk, kjer je bil nekaj časa celo predstojnik tamkajšnjih jezuitov. Jezuiti so na Bogenšperk vrnili nekaj življenja, v prvem nadstropju so uredili kapelo, v pritličju pa so imeli pivnico. Gojili so kunce in kokoši, na vrtu pa številno sadje in zelenjavo. Sadje, predvsem jagode, so pogosto hodili »rabutat« navihani fantje iz okoliških vasi. Na vrtu so gojili tudi okrasne rastline, tako da so ljudje hodili na grad po čebulice, ki so jih potem posadili doma. Vrtovec je pisal tudi leposlovne in nabožne članke, po njemu pa je poimenovan Vrtovčev dom v Poljanski dolini. Od leta 1969 je živel v ljubljanskih Dravljah, kjer je 14. junija 1988 tudi umrl. Jezuitski redovnik, letalec in junak prve svetovne vojne je pokopan na ljubljanskih Žalah.

Pater Venčeslav Marija Vrtovec na vrtu gradu Bogenšperk, konec 50-ih ali na začetku 60-ih let (arhiv slovenskih jezuitov)